

YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMÄT

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS 1981

TVH 722639

82 0417

YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMÄT

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS 1981

ISBN 951-46-4711-4

YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMÄT

ALKUSANAT

TVH:n suunnitteluosaston toimesta on tarkistettu ja täydennetty v. 1976 valmistunut "Yksityisten teiden liittymät" -ohjeluonnos. Tarkistus- ja täydennystyössä on otettu huomioon piireiltä ja TVH:n eri yksiköiltä saadut lausunnot sekä ohjeluonnoksen jälkeen ilmestyneet ohjeet ja määräykset.

Ohjeeseen on koottu yksityistieliittymiä koskevaa lainsäädäntöä ja sen soveltamisohjeita sekä liittymäluvan hakemista ja käsittelyä koskevat ohjeet. Ohjeessa käsitellään lisäksi yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelmien laatimista sekä yksittäisen liittymän suunnittelu, sekä annetaan ohjeet yksityistieliittymän rakentamis-, kunnossapito- ja kustannusvastuusta sekä liittymien valvonnasta.

Ohjeiden tarkoituksena on selvittää mahdollisuudet ja menettelytavat sekä antaa suunnitteluohjeita ratkaistaessa yksityisten teiden liittymäasioita joko suunnittelun yhteydessä tai erillisenä liittymälupa-asiana.

Ohje koskee kaikkia yleisellä tiellä olevia yksityistieliittymiä. Tien käyttöä palvelevien alueiden (huoltoasemat, palvelualueet, kioskit) liittymien osalta on lisäksi otettava huomioon, mitä näitä alueita koskevissa ohjeissa on esitetty 1)

Merkittävimmät muutokset ja täydennykset aikaisempaan käytäntöön ovat:

- yksityistieliittymän käyttötarkoituksen määrittäminen joko liittymäluvassa tai yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelmassa
- liittymäluvan myöntäminen liittymäkiellon alaisille teille siirretään tie- ja vesirakennuspiireille huoltoasemaliittymiä sekä eräitä liikenteellisesti merkittäviä liittymiä lukuunottamatta
- tarkistettu liittymätiheyden ja -välin ohje-arvot yleisen tien toiminnallisen luokituksen mukaan
- tarkistettu liittymän näkemäaluevaatimuksia
- täsmennetty liittymän rakentamis-, kunnossapito- ja kustannusvastuuasioita.

Tie- ja vesirakennushallitus on hyväksynyt ohjeen 12.10.1981.

1) Huoltoasemat TVH nro 742822
Majoitus- ja ravitsemusliikkeet
sekä leirintäalueet TVH nro 742827
Kioskit TVH nro 742363

YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMÄT

SISÄLLYSLUETTELO

0. YLEISTÄ

1. YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMIEN LUOKITTELU

2. YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMIÄ KOSKEVA

LAINSÄÄDÄNTÖ JA SEN SOVELTAMINEN

2.0 Yleistä

2.1 Yksityisen tien liittymä

2.2 Maatalousliittymä

2.3 Liittymisrajoitukset

2.30 Yleistä

2.31 Moottori- ja moottoriliikennetiet

2.32 Liittymäkiellon alaiset yleiset tiet

2.33 Tiet, joille ei ole vahvistettu liittymäkieltoa

2.4 Liittymät kaava-alueella

2.5 Liittymän käyttötarkoituksen muuttaminen

2.6 Luvattomat liittymät

2.7 Muutoksen haku

2.8 Esimerkki yksittäisen kiinteistökohtaisen liittymän järjestelystä

3. YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMÄ- JA JÄRJESTELY- SUUNNITELMA

3.0 Yleistä

3.1 Suunnitelman laatiminen tiesuunnitelman yhteydessä

3.2 Suunnitelman laatiminen ilman tiesuunnitelmaa

4. ERILLINEN LIITTYMÄLUPA

4.0 Yleistä

4.1 Liittymälupiin liitettävät ehdot

4.2 Liittymäluvan hakeminen

4.3 Liittymälupahakemus

4.4 Lupahakemuksen käsittely ja ratkaiseminen

4.5 Liittymälupa tai ohjeet liittymän rakentamiseksi.

5. SUUNNITTELU

5.0 Yleistä

5.1 Liittymän paikka

- 5.10 Yleistä
- 5.11 Liittymien välimatka
- 5.12 Teiden suuntaus liittymän kohdalla
- 5.13 Näkemät ja näkemäalueet

5.2 Liittymätyypit ja niiden valinta

- 5.20 Yleistä
- 5.21 Liittymätyypit
- 5.22 Liittymätyypin valinta

5.3 Liittymän suunnittelu

- 5.30 Yleistä
- 5.31 Avoin liittymä
- 5.32 Liittyvässä suunnassa kanavoitu liittymä
- 5.33 Pääsuunnassa kanavoitu liittymä
- 5.34 Kuivatus
- 5.35 Kaiteet
- 5.36 Liittyvän tien rakenne
- 5.37 Tasoliittymän normaali- ja tyyppi-piirustukset

6. RAKENTAMINEN JA KUNNOSSAPITO

6.0 Yleistä

6.1 Liittymän rakentaminen

- 6.11 Lupa tiealueeseen kohdistuvaa työtä varten
- 6.12 Rakennustyö ja kustannusvastuu
- 6.13 Rakennustyön valvonta

6.2 Liittymän kunnossapito

- 6.21 Kunnossapidon suorittaminen
- 6.22 Kunnossapidon valvonta

7. VALVONTA

7.1 Liittymien käyttö

7.2 Luvattomat liittymät

- Liitteet:
- 1. Liittymälupa/työlupahakemuslomake
  - 2. Liittymälupa/työlupalomake
  - 3. Yksityistieliittymän perustietolomake
  - 4-5. Liittymälupien valvontakortit
  - 6. Huomautuskirjemalli liittymän kunnossapidon laiminlyömisestä

0. YLEISTÄ

Yksityiset tiet muodostavat huomattavan yleisiä teitä täydentävän tiestön. Yksityinen tie liittyy yleiseen tiehen yleensä tasoliittymän välityksellä. Liittymillä on merkittävä vaikutus yleisen tien välityskykyyn ja liikenneturvallisuuteen. Arviolta n. 25% yleisillä teillä tapahtuvista liikenneonnettomuuksista tapahtuu yksityisten teiden liittymissä. Tämän vuoksi on liittymäasioita ratkaistaessa kiinnitettävä erityistä huomiota kunkin liittymän tarpeellisuuteen ja sijaintiin sekä siihen, että liittymien määrä on sopusoinnussa yleisen tien merkitykseen.

Lain mukaan TVL voi antaa määräyksiä ja ohjeita yksityisen tien liittämisestä yleiseen tiehen. Käytännössä tämä tapahtuu joko suunnittelun (tien suunnittelun, kaavoituksen) tai erillisen liittymälupa-asian käsittelyn yhteydessä. Liittymäluvan myöntää yleensä ao. tie- ja vesirakennuspiiri. Poikkeuksena on kuitenkin huoltoasema ja eräiden liikenteellisesti merkittävien liittymien myöntäminen liittymäkiellon alaiselle tielle, jolloin asia alistetaan TVH:n ratkaistavaksi.

Liittymäsuunnitelmissa ja -luvissa määritellään aina kiinteistökohtaisten liittymien käyttötarkoitus. Tällä menettelyllä voidaan tarvittaessa myöhemmin rajoittaa liittymän varaan pyrkivän yleisen tien liikenteelle ja turvallisuudelle haitallisen toiminnan syntymistä sekä tehostaa liittymän valvontaa. Liittymän käyttötarkoituksen muuttamiseen tarvitaan TVL:n lupa.

Yksityistieliittymiä koskevat asiat ratkaistaan yleensä joko yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelmassa tai erillisinä liittymälupa-asioina. Tähän liittyvä suunnittelutyö käsittää liittymän paikan valinnan ja liittymän yksityiskohtaisen suunnittelun. Paikkaa valittaessa kiinnitetään erityistä huomiota yleisen tien toiminnallisen luokan edellyttämiin liittymien välimatka- ja tiheysvaatimuksiin, teiden suuntaukseen ja näkemäolosuhteisiin. Yksittäisen liittymän suunnittelussa sovelletaan kohdassa 5 esitetyllä tavalla TVL:n liittymäsuunnitteluohjeita sekä liittymiä koskevia normaali- ja tyyppiirustuksia.

Yksityistieliittymän rakentaa ja kustantaa tapauksesta riippuen joko yksityisen tien tai yleisen tien pitäjä. Yksityisen tien pitäjän esittämän uuden liittymän rakentaa ja kustantaa yleensä yksityisen tien pitäjä. Jos yleisen tien pitäjä katkaisee nykyisen liittymän, kuuluu uuden liittymän rakentaminen tai nykyisen parantaminen yleisen tien pitäjälle. Nykyisen liittymän

parantamis- ja kustannusvastuu määräytyy ensisijaisesti lupaehtojen ja aiheuttamisperiaatteen mukaan kohdassa 6 tarkemmin esitetyllä tavalla. Yksityistieliittymän kunnossapito kuuluu yksityisen tien pitäjälle.

Liittymien käytön valvonta ja luvattomien liittymien poistaminen kuuluu tie- ja vesirakennuspiirille.

1. YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMIEN LUOKITTELU

Yleisillä teillä olevat yksityisten teiden liittymät luokitellaan käyttötarkoituksen, liikenteellisen merkityksen ja liittymän käyttöajan perusteella.

KÄYTTÖTARKOITUS

Käyttötarkoituksen perusteella yksityistie-liittymät voidaan jakaa

- kiinteistökohtaisiin liittyisiin
- kahta tai useampaa kiinteistöä palveleviin liittyisiin
- kevyelle liikenteelle tarkoitettujen yksityisteiden liittyisiin.

Kiinteistökohtaiset liittymät, joiden jatkeena on yleensä yhtä tilaa palveleva tie luokitellaan liittymää käyttävän kiinteistön käyttötarkoituksen perusteella seuraavasti:

Asuntokiinteistö	A
Lomakiinteistö	L
Elinkeinonharjoitus tai erikoiskäyttö	E
Maa- ja metsätalous	M

Asuntokiinteistön liittymä palvelee maatalakeskuksen tai omakotikiinteistön liikennettä. Liittymä on yleensä kiinteistökohtainen, mutta se voidaan sijoittaa tarkoituksenmukaisuussyistä kiinteistöjen rajalle. Suunnitelmissa ja liittymäluetteloissa liittymästä käytetään tunnusta A.

Lomakiinteistön liittymä palvelee pääasiassa lomakiinteistön liikennettä. Liittymä voi sijaita kiinteistöjen rajalla, jolloin kiinteistöt voivat käyttää samaa liittymää. Liittymästä käytetään tunnusta L.

Elinkeinonharjoittajan liikenteeseen tai erikoiskäyttöön tarkoitettu liittymä on tarpeen mm. seuraavissa tapauksissa:

- huoltoasema
- teollisuuslaitos
- varastoalue
- soranottopaikka
- turkistarha
- palvelulaitos kuten kauppa, posti, pankki, virasto.

Liittymästä käytetään tunnusta E.

Maa- ja metsätalousliikennettä varten suunniteltu tai tehty moottoriajoneuvolla ajokelpoinen tie on yksityistie. Liittymä yleiselle tielle on tällöin yksityistieliihtymä rajoitetulla

käyttöoikeudella ja siitä käytetään tunnusta M. Liittymä on rinnastettavissa maatalousliittymään eron ollessa vain siinä, ettei varsinaisen maatalousliittymän jatkeena ole tietä, vaan pelkääntään rakentamaton ajoura (ks. kohta 2.2).

Kahta tai useampaa kiinteistöä palvelevan yksityistieliittymän jatkeena on yksityistielain tarkoittama tie (ns. toimitustie). Näiden teiden käyttöoikeus on määritelty maanmittausinsinöörin pitämässä tietoiimituksessa tai tielautakunnan toimituksessa. Yleisen tien pitäjä ei voi asettaa liittymän käyttötarkoitukseksi ehtoja.

Näiden yksityisteiden käyttöoikeus voidaan tarvittaessa selvittää maanmittauskonttorin pitämästä yksityistierekisteristä.

Kevyelle liikenteelle tarkoitettujen yleisen tien ajorataan liittyvien yksityisten teiden (tie tai polku) liittymät merkitään K-tunnuksella (rajoitettu käyttöoikeus vain kevyelle liikenteelle). Liittymään on asennettava kevyen liikenteen tietä osoittava liikennemerkki.

Yksityistieliittymät, joiden käyttöoikeus on rajoitettu, merkitään suunnitelmiin ja liittymäluetteloihin siten, että liittymätunnukseseen lisätään käyttötarkoitusta osoittava tunnus esim. Y 2 A. Milloin on kysymys rajoittamattomasta käyttöoikeudesta (toimitustiet), liittymä merkitään pelkästään yksityistien tunnuksella esim. Y 2.

LIIKENTEELLINEN MERKITYS

Yksityisten teiden liittymät voidaan jakaa liikenteellisesti merkittäviin ja vähäliikenteisiin liittymiin.

Liikenteellisesti merkittävän yksityisen tien liittymällä tarkoitetaan sellaista liittymää, jossa yleiseen tiehen liittyy vilkasliikenteinen yksityinen tie. Tällaisia liittymiä ovat lähinnä teollisuus- ja asutusalueiden liikennettä kokoavien teiden liittymät sekä erilaisten palvelulaitosten (esim. huoltoasemien liittymät).

Vähäliikenteisen yksityisen tien liittymällä tarkoitetaan tonttiliittymää sekä siihen verrattavaa tilakohtaista tai vain muutaman talon käytössä olevaa liittymää. Yksityistielaisissa määritettyjen metsäteiden liittymät kuuluvat myös yleensä tähän ryhmään.

KÄYTTÖAIKA

Käyttöajan perusteella liittymät voidaan jaotella pysyviin, määräaikaisiin ja tilapäisiin liittymiin.

Pysyvällä liittymällä tarkoitetaan liittymää, jonka käyttöaikaa ei ole rajoitettu.

Määräaikaisella liittymällä tarkoitetaan liittymää, jonka käyttöaika on lupaehdoissa tienpitäjän toimesta rajoitettu. Käyttöaika vaihtelee yleensä muutamasta kuukaudesta muutamaan vuoteen. Liittymän paikan ja rakentamisen suhteen pätevät samat ohjeet kuin pysyvän liittymän tapauksessa. Käyttöajan jatkamiseen on saatava uusi lupa.

Tilapäisellä liittymällä tarkoitetaan lyhytaikaiseen käyttöön esim. puutavaran ottoon tarkoitettua liittymää. Käyttöaika vaihtelee yleensä muutamasta viikosta muutamaan kuukauteen. Tilapäinen liittymä voidaan sallia tehtäväksi näistä ohjeista poiketen (esim. täyttämällä sivuoja).

Määräaikainen tai tilapäinen yksityistieliittymä on poistettava liittymäluvassa mainitun määräajan jälkeen liittymän käyttäjän toimesta ja kustannuksella.

2. YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMIÄ KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ JA SEN SOVELTAMINEN

2.0 YLEISTÄ

Yksityisten teiden liittämistä yleisiin teihin ja yleisillä teillä olevia maatalousliittymiä on käsitelty seuraavien lakien pohjalta:

TL = Laki yleisistä teistä (243/21.5.1954)

YTL = Laki yksityisistä teistä (358/15.6.1962)

RakL = Rakennuslaki (370/16.8.1958)

JL = Jakolaki (604/14.12.1951)

KJL = Kaavoitusalueiden jakolaki (101/20.2.1960)

TL:n ja YTL:n perusteella tiet ovat joko

- yleisiä tietä tai
- yksityisiä teitä

RakL:n perusteella on

- a) asemakaava-alueella joko
  - katu, joka on yleinen liikenneväylä tai
  - liikennealue, jolla voidaan tehdä maantien jatke
- b) rakennuskaava-alueella
  - liikenneväylä yleisen liikenteen käyttöön, joka on yleinen tie tai rakennuskaavatie
- c) rantakaava-alueella
  - kaava-alueen tarvetta palvelevat yhteiskäyttöalueet mm. kaava-alueen tietä varten.

JL:n ja KJL:n perusteella voidaan päättää tarvittavien teiden tekemisestä ja tierasitteiden perustamisesta. Nämä tiet ovat yksityisiä teitä joihin sovelletaan YTL:a.

2.1 YKSITYISEN TIEN LIITTYMÄ

Yksityisen tien liittäminen yleiseen tiehen edellyttää yksityistieliittymän rakentamista. Yksityinen tie voi olla joko YTL:n tarkoittama tie tai TL:n tuntema kiinteistökohtainen tie. Liittymän rakentamista koskevat asiat ratkaistaan joko

- TVH:n antamalla liittymäpäätöksellä yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelman tai yksityisten teiden liittymäsuunnitelman yhteydessä (TL 50 §)
- suunnittelun aikana sopimalla maanomistajan kanssa tai jättämällä asia tietöimituksen ratkaistavaksi

- erillisenä liittymälupa-asiana (TL 52§:n 1 ja 2 mom.)
- tiesuunnitelmassa moottoritie- tai moottoriliikennetietapauksissa.

Näitä asioita on yksityiskohtaisemmin käsitelty kohdissa 3 ja 4.

2.2 MAATALOUSLIITTYMÄ

Maatalousliittymä mahdollistaa maa- ja metsätalousliikenteen pääsyn yleisen tien sivuojan yli yleensä yhden tilan pelloille, metsään tai muulle maatalousalueelle. Sen jatkeena ei yleensä ole tietä, vaan pelkkä rakentamaton ajoura.

Maatalousliittymät eivät sisälly TVH:n antamaan yksityisten teiden liittymäpäätökseen. Ne merkitään suunnitelma-asiakirjoihin vain ohjeellisesti. Maatalousliittymiä koskevat erimielisyydet käsitellään joko tiesuunnitelman yhteydessä tai rakentamistyön aikana.

Maatalousliittymän rakentamiseen ei tarvita erillistä liittymälupaa. Maanomistajan taholta esitettyä maatalousliittymän rakentamista yleiseen tiehen moottori- ja moottoriliikennetietä lukuunottamatta ei voida kieltää mikäli liittymästä ei aiheudu huomattavaa vaaraa liikenteelle (TL 52 §). Tarvittaessa on osoitettava hakijalle sopivampi paikka. Maatalousliittymän rakentamiseen tarvitaan kuitenkin lupa tiealueella suoritettavaa työtä varten (TL 53 §). Luvassa annetaan ohjeet liittymän rakentamisesta.

Jos maatalousliittymä halutaan muuttaa yksityistieliittymäksi, jota käytettäisiin muuhunkin kuin maa- ja metsätalousoajoon, on asianomaisen käännettävä yleisen tien pitäjän puoleen liittymäluvan saamiseksi.

Maatalousliittymän rakentamis- ja kustannusvastuuta on käsitelty tarkemmin kohdassa 6.12.

2.3 LIITTYMIS- RAJOITUKSET

2.30 YLEISTÄ

Lailta on haluttu rajoittaa yksityisten teiden liittämistä valtakunnan pääteihin. Valta määrätä

liittymisestä on eri tapauksissa joko liikenne-
ministeriöllä, TVH:lla tai tie- ja vesirakennus-
piirillä.

2.31 MOOTTORI- JA MOOT- TORILIIKENNETIET

Moottori- ja moottoriliikenneteiden osalta liittymäkysymystä säätelevät tielainsäädäntö ja tie-
liikennelainsäädäntö. Jälkimmäisen ajosuorituksia
koskevat säädökset edellyttävät tietynlaisia
teknisiä ratkaisuja. Moottoritietä ja moottori-
liikennetietä osoittavien liikennemerkkien käyt-
töön ei ole muuten oikeutta. Moottori- ja moot-
toriliikennetielle pääsystä voidaan määrätä vain
tiesuunnitelmassa (TL 52 §:n 5 mom. ja TA 2 §:n
1 mom.). Uusi liittymä näille teille edellyttää
erillisen tiesuunnitelman laatimista liittymän
kohdalta ja suunnitelman vahvistamista liiken-
neministeriössä.

Moottori- ja moottoriliikenneteillä tielle
pääsy tai tieltä poistuminen tapahtuu joko tien
päästä tai liittymissä erityisiä liittymis- ja
erkanemisteitä eli rampeja pitkin. Liittymis-
ja erkanemistiet on järjestettävä siten, ettei
päätiellä tapahdu liikennevirtojen leikkaamista.

Rampit ovat moottori- ja moottoriliikenneteiden
osia ja niillä on samat liikennöimisrajoitukset
kuin päätiellä.

Moottoritietä risteävän liikenteen tulee aina
kulkea eritasossa tiesuunnitelmassa esitetyissä
kohdissa. Tieasetuksen 2 §:n mukaan moottori-
liikennetiellä voidaan erityisistä syistä sal-
lia risteävän liikenteen kulkeminen (tien ylit-
täminen liittymättä) samassa tasossa. Käytän-
nössä ei tämänlaatuiseen menettelyyn ole tar-
vetta eikä laitteita moottoriliikennetien ylit-
tämiseen tasossa tule tehdä, vaan poikittaisyh-
teydet tulee järjestää kuten moottoriteillä.

2.32 LIITTYMÄKIELLON ALAISET YLEISET TIET

Tielain 50 §:n 1. momentti edellyttää, että TVH
voi päätöksellään antaa määräyksiä tai kieltoja
asema- tai rakennuskaavan ulkopuolisille maan-
teille tai niiden osille. Uusien liittymien teke-
mistä koskeva kielto annetaan valta- ja kanta-
teille tai muille vilkasliikenteisille maanteil-
le tai niiden osille.

Pääsääntöisesti ei paikallistielle anneta liit-
tymäkieltoa. Se voidaan antaa vain liikennemi-
nisteriön luvalla. Luvan saamisen edellytyksenä
on, että paikallistie on vilkasliikenteinen ja
tärkeä yhteys. TVH hakee luvan liikenneministe-
riöltä tiesuunnitelman vahvistamisen yhteydessä.

Tielain 52 §:n 1. momentin nojalla voidaan liittymäkiellon alaisille teille myöntää hakemuksesta uuden yksityisen tien liittymän rakentaminen tai ennestään olevan liittymän käyttötarkoituksen muuttaminen, jos

- kiinteistön tarkoituksenmukainen käyttö sitä vaatii
- liikenneturvallisuudelle siitä aiheutuva vaara harkitaan vähäiseksi.

Luvan myöntäminen on harkinnanvarainen. Vaikka e.m. edellytysten voitaisiin katsoa olevan olemassa lupa voidaan evätä mm. sillä perusteella että yleisen tien liikennöitävyyttä haittaavan maankäytön kasvua halutaan rajoittaa tien varrella.

2.33 TIET, JOILLE EI OLE VAHVISTETTU LIITTYMÄKIELTOA

Maanteille, joille ei ole annettu liittymäkieltoa, on liittymälupa myönnettävä, mikäli seuraavat edellytykset ovat voimassa:

- liittymä on tarpeen kiinteistön käyttämiseksi.
- liittymästä on riittävät näkemät maantien kumpaankin suuntaan.
- liittymä sijaitsee muihin liittymiin nähden siten, ettei liikenneturvallisuus vaarannu.

Vaikkei paikallistiellä pääsääntöisesti tarvitaakaan tielain 52 §:n mukaista liittymälupaa, tarvitaan kuitenkin tielain 53 §:n 1 momentin mukainen lupa tiealueeseen kohdistuvan työn suorittamiseen yleisen tien pitäjän ohjeiden mukaisesti. Hakemuksessa esitettyä liittymäkohtaa voidaan kuitenkin siirtää mikäli paikka on liikenneturvallisuuden kannalta vaarallinen.

Kiinteistöillä tulisi olla vain yksi liittymä paikallistiellekin, ellei kiinteistö laajuutensa ja rakennusryhmiensä sijainnin puolesta edellytä useampia.

2.4 LIITTYMÄT KAAVA-ALUEELLA

Kaava-alueilla ei voida vahvistaa tielain 50 §:n 1 momentin tarkoittamaa liittymäkieltoa, joten tielain 52 §:n 1 momentin mukaista lupamenettelyä ei kaava-alueella voida soveltaa. Sen sijaan tielain 52 §:n 2 momentin säännökset liittymäluvan myöntämisestä koskevat myös kaava-alueella olevia yleisiä teitä (lukuunottamatta moottori- ja moottoriliikenneteitä, joita koskevat säännökset ovat voimassa kaava-alueellakin).

Vahvistetun kaavanmukaisen katu-, rakennuskaava-
tie- tai tonttiliittymän rakentamiseen ei tarvi-
ta tielain 52 §:n mukaista liittymälupaa, koska
liittymä on jo kaavassa hyväksytty. Kuitenkin
tarvitaan tielain 53 §:n mukainen lupa tiealu-
eella suoritettavaan työhön sekä tienpitoviran-
omaisen ohjeet liittymän rakentamisesta ja kun-
nossapidosta sekä liittymän tarkasta asemasta.
Kaavassa nuolella merkitty liittymä osoittaa
ajoneuvoliittymän (yleensä tonttiliittymä) liki-
määräisen sijainnin (ks. sisäasianministeriön
kaavoitusohjeet 1/1980: Asema- ja rakennuskaava-
merkinnät). Tällaisen liittymän tarkka sijainti
tulee määrätyksi työluvan yhteydessä.

Jos kaava-alue rajoittuu yleiseen tiehen siten,
ettei yleinen tie sisälly kaavaan, tarvitaan ka-
dun tai kaavatien yksityisenä tienä tehtävän
jatkeen liittämiseen yleiseen tiehen tielain
52 §:n mukainen yksityisen tien liittymälupa.

Yksityistieliittymien rakentamisessa kaava-alu-
eella tulee lisäksi ottaa huomioon seuraavaa:

1. Asemakaavassa liikennealueella (LT-alue) ole-
vaan yleiseen tiehen ei voida rakennuslain
36 §:n 5. kohdan mukaan sallia tonttiliitty-
män rakentamista, paitsi erityisesti järjes-
tetyssä liittymäkohdassa, mikä edellyttää,
että liittymän paikka on kaavassa osoitettu.
2. Jos vahvistetun asemakaavan alueella yleinen
tie sijaitsee katualueella ts. kaava ei ole
tältä osin vielä toteutunut, tarvitaan maan-
tiellä liittymän rakentamiseen tielain 52 §:n
2. momentin edellyttämä liittymälupa. Paikal-
listien kyseessä ollen riittää yleensä työ-
lupa.
3. Rakennuskaavassa liikennealueella, jossa tont-
tiliittymiä ei ole vahvistettu eikä kielletty,
tarvitaan liittymän rakentamisessa maantiehen
tielain 52 §:n 2. momentin edellyttämä lupa.
Sisäasianministeriön kaavoitusohjeen 1/1980
merkintöjen mukaisesti voidaan rakennuskaa-
van liikennealueeseen merkitä sallittavat
liittymät ja tarvittaessa kieltää kaavamer-
kinnöin tai määräyksin muiden liittymien ra-
kentaminen. Tällöin ei liittymälupaa voida
myöntää tielain 52 §:n 2. momentin nojalla.
Rakennuskaavan LT-liikennealueelle tulee aina
merkitä sallittavat liittymät sekä kieltää
muiden liittymien rakentaminen.

4. Rakennuskaavassa olevalle paikallistielle ei yleensä voida kieltää liittymän rakentamista. Kaavoitusohjeen 1/1980 mukaisesti voidaan tarvittaessa paikallistiellekin (LYS- tai LYT-liikennealue) esittää kaavamerkinnoin ja -määräyksiin sallittavat liittymät ja kieltää muiden liittymien rakentaminen. Tällöin voidaan liittymän rakentaminen kieltää kaavan vastaisena ja vaatia kulkuyhteyden järjestämistä kaavan mukaisesti.

Poikkeuksellisesti voidaan liittymän rakentaminen määrätä paikallistiellä luvanvaraisesti liikenneministeriön päätöksellä. Ministeriö oikeuttaa tällöin tienpitoviranomaisen soveltamaan tielain 52 §:n 2. momentin säännöksiä myös paikallistiehen, jolloin liittymän rakentamiseen tarvitaan liittymälupa (mikäli kaavassa liittyminen ei ole kielletty).

5. Koska yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelmaa sekä liittymäkieltoa ei voida kaava-alueella vahvistaa, kuuluu tarpeettomien liikenneturvallisuutta vaarantavien liittymien poistaminen ao. kunnalle. Tarvittaessa on kaavaa muutettava siten, että kielletään tarpeettomat liittymät.

2.5 LIITYMÄN KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTTAMINEN

Liittymäluvan tai liittymäsuunnitelman tulee sisältää määräyksiä kiinteistökohtaisen liittymän käyttötarkoituksesta. Tätä ei voida muuttaa tai laajentaa ilman tienpitoviranomaisen lupaa. Lupa-menettely on sama kuin uuden liittymäluvan hakemisessa. Tienpitoviranomainen voi harkintansa mukaan suostua käyttötarkoituksen muuttamiseen tai kieltää sen. Tielain 50 §:n mukaisin liittymä- ja yksityistiejärjestelyin voidaan liittymä kokonaan poistaa tai sen käyttöä rajoittaa. Mikäli liittymälupaan tai liittymäsuunnitelmaan ei ole sisällytetty määräyksiä liittymän käyttötarkoituksesta, ei liittymän käytön laajentamista voida kieltää.

Jos yksityisen tien liittymän, jonka luvassa ei ole edellä mainittuja ehtoja, käyttötarkoitus on muutettu siten, että siitä aiheutuu vaaraa liikenteelle, yksityisen tien pitäjä on velvollinen tielain 52 §:n 3. momentin nojalla ryhtymään tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan toimenpiteisiin liittymän parantamiseksi siten, että vaara vältetään.

Ennestään olevan maatalousliittymän käyttämiseen yksityisen tien liittymänä ts. maatalousliittymän muuttamiseen yksityisen tien liittymäksi tarvitaan tielain 52 §:n 1 ja 2 momentin mukainen lupa.

2.6 LUVATTOMAT LIITTYMÄT

Jos joku rakentaa liittymän ilman lupaa, eikä tienpitoviranomaisen määräyksestä huolimatta poista sitä, voi tienpitoviranomainen tielain 101 §:n 3. momentin nojalla huolehtia liittymän poistamisesta. Lääninhallitus voi tämän lainkohdan 4. momentin nojalla määrätä asianomaisen korvaamaan tienpitäjälle toimenpiteestä aiheutuvat kustannukset. Jos ennestään olevaa liittymää käytetään luvattomasti tavalla, voidaan asiassa kääntyä lääninhallituksen, maistraatin tai nimismiehen puoleen tielain 101 §:n 1. ja 2. momenttien nojalla (ks. kohta 7.2).

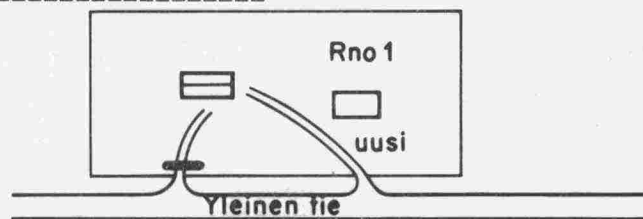
2.7 MUUTOKSEN HAKU

Tielain 52 §:n 7. momentin nojalla on asianomaisella oikeus saattaa tienpitoviranomaisen tekemä ratkaisu tai antama ohje lääninhallituksen tutkittavaksi määräajasta riippumatta.

2.8 ESIMERKKI YKSITÄISEN KIINTEISTÖKOHTAISEN LIITTYMÄN JÄRJESTELYSTÄ

Yksittäisen kiinteistökohtaisen liittymän järjestämisessä silloin kun yleistä tietä ei muuten paranneta voidaan menetellä seuraavasti.

a) Kaavoittamaton alue

Kuva 1

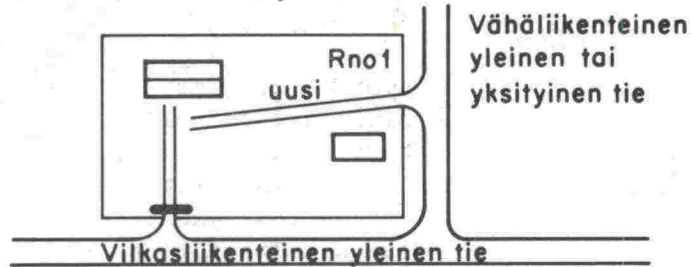
Kuvan 1 osoittamassa tapauksessa yksityistie-liittymä on todettu sijainniltaan vaaraksi liikenneturvallisuudelle. Saman kiinteistön kohdalle voidaan saada aikaan liikenneturvallisuutta tyydyttävä uusi liittymä.

Tielain 52 §:n 3. momentin perusteella voidaan yksityisen tien pitäjä velvoittaa kustannuksellaan ryhtymään tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan toimenpiteisiin liittymän siirtämiseksi.

Edellytys on, ettei siirtäminen aiheuta kohtuutonta haittaa kiinteistön tarkoituksenmukaiselle käytölle.

Tienpitoviranomainen ilmoittaa liittymän siirtoa koskevan vaatimuksensa kirjeellä ohjeineen yksityisen tien pitäjälle. Ohjeessa on annettava määräaika liittymän poistamiseksi uhalla, että yleisen tien pitäjä siirtää liittymän asianomaisen kustannuksella. Yksityisen tien

pitäjä voi saattaa em. vaatimuksen lääninhallituksen tutkittavaksi. Tästä mahdollisuudesta on ilmoitettava yksityisen tien pitäjälle. Valituksenalaisen liittymän siirtoon ei saa ryhtyä annetusta määräajasta huolimatta ennen kuin valitus on käsitelty.

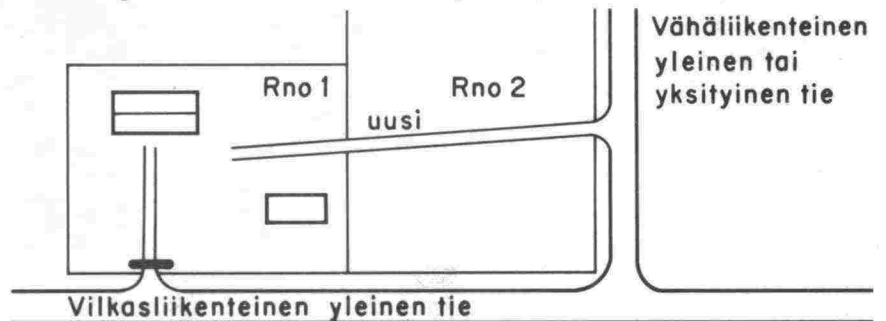
Kuva 2

Kuvan 2 osoittamassa tapauksessa liittymä halutaan poistaa vilkasliikenteiseltä päätieltä ja kiinteistön liikenne ohjata vähäliikenteiselle yleiselle tai yksityiselle tielle.

Tässä tapauksessa yleisen tien pitäjä on velvollinen kustantamaan liittymän siirron.

Siirtoasia pyritään ensisijaisesti sopimaan kiinteistön omistajan kanssa. Jos sopimukseen ei päästä, tehdään yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma.

Jos vähäliikenteinen tie, jonne uusi liittymä tehdään, on yksityinen tie, on ennen sopimuksen allekirjoittamista kuultava yksityistiekuntaa.

Kuva 3

Kuvan 3 osoittamassa tapauksessa on kysymys samasta asiasta kuin kuvan 2 tapauksessa paitsi, että uusi yhteys täytyy johtaa naapurikiinteistön kautta. Käsitteleminen on muutoin sama kuin tapauksessa 2, paitsi että suostumus ja sopimus on saatava myös tilan Rno 2 omistajalta.

b) Kaavoitettu alue

Kohdassa a esitetyt tapaukset, jotka ovat kaava-alueilla, käsitellään rakennuslain edellyttämässä järjestyksessä.

Jos liittymäpaikka on osoitettu kaavassa, voidaan vaatia, että kunta ryhtyy toimenpiteisiin liittymä siirtämiseksi kaavan osoittamaan kohtaan.

Jos liittymäpaikkoja ei ole kaavassa osoitettu voidaan pyytää kuntaa muuttamaan kaavaa siten, että liittymäasiat voidaan tarkoituksenmukaisella tavalla järjestellä. Jos kaavassa on liittyminen kielletty ja kunnalle on tullut kadun rakentamisvelvollisuus, jonka kautta kulku tonteille järjestetään, tulee vaatia kadun toteuttamista ja liittymän poistamista. Yksittäistapauksissa kannattaa neuvotteluteitse pyrkiä suunniteltuun tulokseen.

3. YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMÄ- JA JÄRJESTELY- SUUNNITELMA

3.0 YLEISTÄ

Huomattava osa yksityisten teiden liittymäjärjestelyistä käsitellään yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelman yhteydessä. Se laaditaan yleisen tien pitäjän toimesta, kun on tarpeen antaa ohjeita ja määräyksiä yksityisten teiden liittämistä yleisiin teihin tai suorittaa yksityisten teiden järjestelyjä.

Jos suunnitelmalla halutaan yksinomaan poistaa tarpeettomat liittymät tai estää uusien liittymien synty, eikä uusia tieyhteyksiä tai tieosuuksia olemassa oleviin yksityisiin teihin tarvitse perustaa, käytetään suunnitelmasta nimeä yksityisten teiden liittymäsuunnitelma.

Laadittaessa yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelmaa tai liittymäsuunnitelmaa on otettava huomioon seuraavaa:

- Kullekin itsenäiseksi tilaksi muodostetulle kiinteistölle on turvattava kulkuyhteys jonkin olemassa olevan liittymän (yleisen tai yksityisen tien liittymä) tai uuden laillistettavan yksityistieliittymän kautta.
- Jotta päästäisiin sopiviin liittymäväleihin, on tarpeettomat liittymät katkaistava ja suoritettava yksityisten teiden järjestely niin että useampi kiinteistö voi käyttää yhteistä liittymää.
- Suunnitteluvaiheessa tulee ottaa yhteyttä kunnan tielautakuntaan ja/tai liikennelautakuntaan, sekä taajaan rakennetuilla alueilla kaavoittajaan yksityisteitä koskevien suunnitelmien, liikennetietojen sekä maankäytön kehittämisen selvittämiseksi.
- Suunnittelijan tulee neuvotella myös kiinteistöjen omistajien kanssa ja yhdessä sopia liittymien sijaintipaikoista, jotta suunnitelman käsitelyvaiheessa välttyttäisiin turhilta muistutuksilta.
- Rakentamaton muun viranomaisen päätökseen perustuva yksityistie merkitään suunnitelmaan katkoviivoin ja liittymä sallittavaksi liittymäksi (esim. Y1S).

Yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelman laadinnassa voidaan erottaa seuraavat tapaukset:

1. Suunnitelma laaditaan tiesuunnitelman yhteydessä:
  - laaditaan erillinen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma
  - osoitetaan tiesuunnitelmassa sovitut liittymien paikat ja yksityisten teiden järjestelyt.

2. Suunnitteluhanke käsittää ainoastaan yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelman laatimisen.

Mikäli suunnitteluhankkeen päätielle on tarpeen laatia erillinen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma, sisällytetään tähän suunnitelmaan myös muiden hankkeeseen kuuluvien maanteiden edellyttämät yksityistie- ja liittymäjärjestelyt. Suunnitelmassa tulee lisäksi osoittaa mille teille tai tieosille tulee saada voimaan liittymäkielto.

Paikallisteillä on järjestelyt sovittava maanomistajien kanssa. Jos sopimukseen ei päästä, ratkaistaan liittymät ja järjestelyt tietoituksessa.

Yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelman hallinnollista käsittelyä sekä sisältöä ja esitystapaa on selostettu tarkemmin TVL:n teiden suunnitteluohjeiden kohdassa IX 4.

3.1 SUUNNITELMAN LAATIMINEN TIE- SUUNNITELMAN YHTEYDESSÄ

Suunnitelman laatiminen ja yksityistiejärjestelyjen toteuttaminen tulee hoitaa yleisen tien luokasta riippuen seuraavasti.

a) Moottori- tai moottoriliikennetie

Moottori- tai moottoriliikenneteiden suunnittelun yhteydessä laaditaan aina erillinen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma, johon sisällytetään kaikkien hankkeeseen kuuluvien yleisten teiden edellyttämät yksityistie ja liittymäjärjestelyt. Moottori- ja moottoriliikenneteiden osalta on kyse vain yksityisten teiden järjestelystä, koska näiden teiden liittymä- samoinkuin risteämiskohdat määrätään tiesuunnitelmassa.

b) Valta- ja kantatie

Valta- ja kantateiden tiesuunnitelmiin liitetyistä yksityisten teiden järjestelyistä laaditaan pääsääntöisesti erillinen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma tai liittymäsuunnitelma. Tällöin aina esitetään, ettei uusia liittymiä sallita valta- ja kantateille ilman tielain 52 §:n 1. momentin mukaista tienpitoviranomaisen lupaa (liittymäkielto).

Jos valta- ja kantatien osalle on aikaisemmin vahvistettu yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma, voidaan tien parantamissuunnitelman yhteydessä tätä muuttaa tai laatia kokonaan uusi yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma.

Aikaisemmat yksityisten teiden liittymä- ja järjestelypäätökset on liitettävä suunnitelmaan ja suunnitelmaselostuksessa mainitaan näitä koskevat muutokset tai esitetään ne kokonaan kumottaviksi.

c) Vilkasliikenteinen seudullinen tie

Vilkasliikenteiselle ja muuten verkollisesti tärkeälle seudulliselle tielle tai sen osalle voidaan samoin kuin edellä valta- ja kantateistä on mainittu esittää liittymäkieltoa. Tällöin laaditaan erillinen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma.

d) Muu maantie

Vähäliikenteisillä maanteilla pyritään yksityisten teiden liittymiset ja järjestelyt toteuttamaan kirjallisesti sopimalla. Niiltä osin, kun sopimukseen ei päästä, voidaan asia jättää tietoiituksen ratkaistavaksi.

Jos maanomistajilta ei saada kuin muutama sopimus enemmän osan jäädessä sopimatta ja harkitaan, ettei hankkeen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelyasioita voida jättää tietoiituksen varaan, laaditaan erillinen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma. Tämän luokan teille ei yleensä esitetä liittymäkieltoa. Tarkoituksena on, että esitetyt yksityisten teiden järjestelyt voidaan tehdä TVH:n ja lääninhallituksen hyväksymispäätösten nojalla.

e) Paikallistie

Paikallisteitä koskevista yksityisten teiden järjestelyistä ei yleensä laadita erillistä suunnitelmaa, vaan ne esitetään ohjeellisina tiesuunnitelmassa. Yksityisten teiden liittymät ja järjestelyt pyritään hoitamaan sopimusteitse ja ne tapaukset, joista ei sopimukseen päästä, jätetään tietoiituksessa ratkaistavaksi.

Poikkeuksellisesti paikallistien ollessa vilkasliikenteinen ja tärkeä yhteys paikkakunnalla, voidaan laatia erillinen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelma, jonka nojalla hankitaan tarvittavat päätökset yksi-

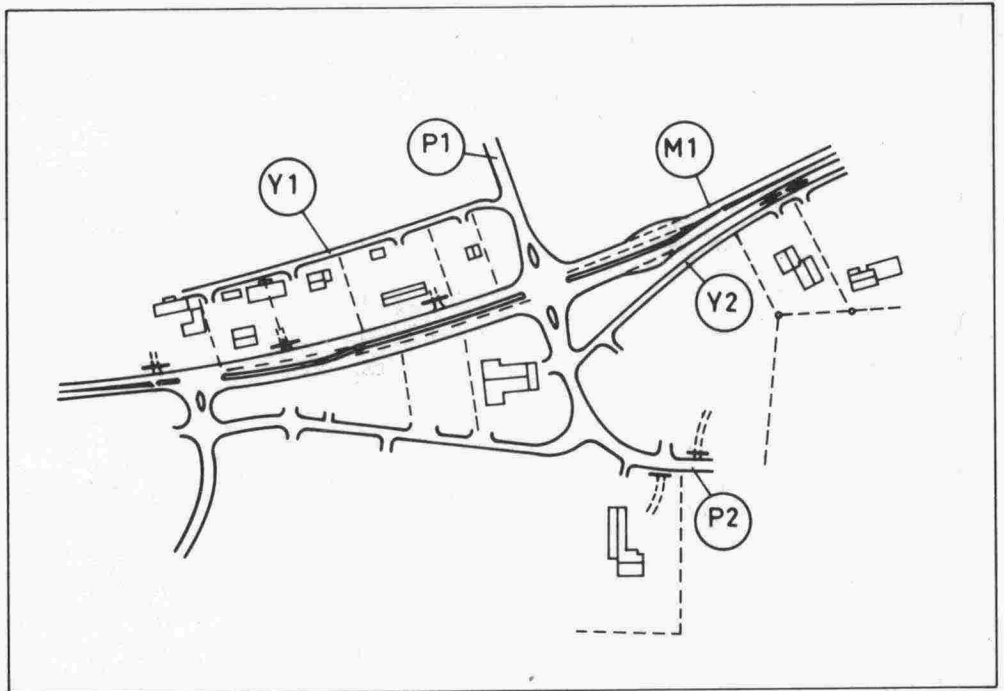

tyistiejärjestelyjen toteuttamiseksi ja mahdollisen liittymäkiellon aikaansaamiseksi ko. paikallistielle tai sen osalle.

Tämä menettely tulee kysymykseen esim. silloin, kun paikallistie sijaitsee kunnan taajaan asutun alueen raunalla, jolle kaavaa ei ole ehditty laatia ja on erityistä syytä järjestellä yksityisten teiden liittymiä sekä saada aikaan liittymäkielto.

Ehdotettujen liittymäjärjestelyjen toteuttaminen tielain 50 §:n mukaisin päätösin sekä liittymäkiellon aikaansaaminen voi paikallistiellä tapahtua vain liikenneministeriön luvalla. Se anotaan viimeistään tiesuunnitelman vahvistamisen yhteydessä, jolloin tiesuunnitelmassa tulee olla perustelut erillisen yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelman laatimisesta.

Jos maantien tekeminen katkaisee yksityistien ja sen liikenne johdetaan paikallistien kautta, ei tätä katsota paikallistien sellaiseksi järjestelyksi, johon vaaditaan liikenneministeriön lupa (vrt. kuva 4, Y1 ja Y2). Tällainen yksityistie voidaan katsoa kuuluvan ko. maantien yksityisten teiden liittymä- ja järjestelypäätösten piiriin.

Kuva 4. Maantien parantamisen katkaisemien, yhteyksien johtaminen paikallistien kautta.

3.2 SUUNNITELMAN LAATIMINEN IL- MAN TIESUUN- NITELMAA

Pelkän erillisen suunnitelman laatiminen tulee kysymykseen silloin, kun yleistä tietä ei tarvitse parantaa lainkaan, mutta liikenneturvallisuuden ja liikennöitävyyden takia on tarpeen järjestellä yksityisten teiden liittymiä.

Tällaisen erillisen suunnitelman laatiminen tulee yleensä kysymykseen silloin kun liittymäjärjestelyn yhteydessä on tarkoitus saada aikaan tielle tai sen osalle liittymäkielto. Tämä koskee lähinnä valta- ja kantateitä sekä muita vilkasliikenteisiä maanteitä tai niiden osia.

Vähäliikenteisillä maanteilla tulee liittymäasiat ratkaista ensisijaisesti sopimalla asiasta yksityisen tien pitäjän kanssa. Jos sopimukseen ei päästä laaditaan erillinen liittymä- ja järjestelysuunnitelma tarvittavien päätösten saamiseksi. Tämän luokan teille ei pidä kuitenkaan esittää liittymäkieltoa.

4. ERILLINEN LIITTYMÄLUPA

4.0 YLEISTÄ

Vaikka liittymäjärjestelyt yleisellä tiellä olisikin toteutettu TVL:n toimesta aikaisempien vaatimusten ja olosuhteiden mukaisesti ja tielle annettu liittymäkielto, saattaa myöhempi maankäytön muuttuminen ja yleinen kehitys aiheuttaa tienpitoviranomaiselle vaatimuksia luvan myöntämiseksi uusien yksityisten teiden liittämiseksi, siirtämiseksi tai käyttötarkoituksen muuttamiseksi. Samasta syystä joutuu tienpitoviranomainen käsittelemään vastaavia tapauksia niiden yleisten teiden osalta, joille liittymäkieltoa ei ole vahvistettu.

Yksityisen tien liittymän rakentamiseen yleiseen tiehen tarvitaan pääsääntöisesti tielain 52 §:n mukaan tienpitoviranomaisen lupa. Poikkeuksia ovat yksityisen tien liittymän rakentaminen paikallistielle, mikäli liikenneministeriö ei ole toisin määrännyt ja maatalousliittymän rakentaminen yleiselle tielle (mo- ja mol-teitä lukuunottamatta). Vaikka näissä tapauksissa liittymälupaa ei tarvita on kuitenkin tielain 53 §:n nojalla hankittava tienpitoviranomaisen lupa ja ohjeet tiealueella suoritettavaa työtä varten. Lupa tarvitaan myös olemassa olevan liittymän käyttötarkoituksen laajentamiseen tai muuttamiseen, mikäli käyttörajoitus on olemassa (esim. tonttiliittymän muuttamiseen teollisuusalueen liittymäksi).

Uuden liittymäluvan käsittelyssä on oltava erityisen kriittinen, ettei yleisen tien standardia turvallisuuden, nopeustason tai liittymävälien suhteen tai muuten kohtuuttomasti alenneta.

Koska liittymän paikalla on varsin tärkeä merkitys rakennusten sijoitusta suunniteltaessa ei rakennusten yksityiskohtaiseen suunnitteluun tulisi ryhtyä ennen kuin tienpitäjältä on saatu kirjallinen lupa liittymän rakentamiseen. Näin ollen rakennuslupaa ei saisi myöntää ennen kuin liittymälupa on saatu, (Rak.As. 125 §). Liittymäasia on ratkaistava myös aina ennen lohkoimitusta.

4.1 LIITTYMÄLUPAIIN LIITETTÄVÄT EHDOT

Kiinteistökohtaisen liittymän liittymälupaan tulee sisällyttää tarpeellisia ehtoja mm. liittymän käyttötarkoituksesta. Liittymien käyttötarkoitukseen perustuva luokitus on esitetty kohdassa 1. Luvan tulee sisältää myös ehto liittymäluvan raukeamisesta, jos luvan perusteena oleva käyttötarkoitus ei toteudu määräaikaan mennessä.

Liittymälupa voidaan myöntää myös määräaikaisena tai tilapäisenä, esimerkiksi soran tai puutavarajon ajon varten. Tällöin liittymäluvassa on aina mainittava määräaika, jonka kuluttua liittymä viimeistään on poistettava tai muussa tapauksessa se poistetaan yleisen tien pitäjän toimesta hakijan kustannuksella.

Lupaehtoihin on niinkään sisällytettävä määräykset yleiseen tiehen kohdistuvista toimenpiteistä, kuten esim. ryhmityskaistojen rakentamisesta myönnettävään liittymään.

Liikenneturvallisuus- tai muut syyt voivat joskus pakottaa siihen, ettei liittymää voida myöntää hakijan tilan vaan toisen tilan kohdalle. Lupa liittymän rakentamiseen voidaan tällöin myöntää, mikäli hakija ensin selvittää hankki-neensä oikeuden kulkea toisen tilan kautta. Tien-pitoviranomainen myöntää siis luvan vain liittymään, mutta ei yksityistien rakentamiseen toisen tilan alueelle.

Tässä tapauksessa tulee hakijan hankkia asianomaisen tilanomistajan kirjallinen suostumus ja toimittaa se edelleen tie- ja vesirakennuspiiriin. Jos suostumusta ei saada, voi hakija panna vireille yksityistielain mukaisen tietoitituksen tieoikeuden saamiseksi. Tietoitusta haetaan ko. maanmittauspiirin maanmittaustoimistolta.

Kun oikeus toisen tilan kautta kulkemiseen on hankittu ja selvitys tästä toimitettu tie- ja vesirakennuspiirille, voidaan liittymälupa myöntää.

Hakija voidaan myös osoittaa käyttämään nykyistä toisen tilan kohdalla olevaa liittymää. Mikäli liittymä on maatalousliittymä tai sen käyttötarkoitus on rajoitettu, menetellään kuten edellisessä tapauksessa. Jos liittymän käyttöoikeutta ei ole rajoitettu, riittää kun hakijalle annetaan e.m. ohjeet tieoikeuden saamiseksi toisen tilan kautta.

4.2 LIITTYMÄLUVAN HAKEMINEN

Liittymäluvan saamisen tärkein edellytys on, että liittymäpaikka täyttää liikenneturvallisuuden asettamat vaatimukset, joita on tarkemmin selvitetty kohdassa 5.

Jos haettava liittymä on liikenteellisesti merkittävä (esim. teollisuusalueen liittymä), on hakijan riittävän ajoissa neuvoteltava TVL:n piirin kanssa liittymäluvan saantimahdollisuudesta ja liittymän paikkaan liittyvistä näkökohdista. Piirin tiedossa on liikennemäärät sekä

tulevaisuudessa toteutettavat teiden parantamis-, rakentamis- ja järjestelytoimenpiteet, jotka saattavat vaikuttaa liittymäluvan myöntämiseen. Tällöin voidaan alustavasti neuvotella myös lupaehdoista ja sitoumuksista, joihin hakijan on mahdollisesti varauduttava liittymälupaa hakiessaan.

Lupaa liittymän rakentamiseen tai käyttötarkoituksen muuttamiseen haetaan kirjallisesti TVL:n paikalliselta piiriltä.

4.3 LIITTYMÄLUPA-HAKEMUS

Liittymälupaa haetaan tie- ja vesirakennuspiiriltä täyttämällä erityinen hakemuslomake, joita on saatavana piirin lisäksi paikalliselta tiemestarilta, joka avustaa tarpeen mukaan lupahakemuksen täyttämässä. Liittymälupahakemus toimitetaan tie- ja vesirakennuspiiriin. Liittymälupahakemuksen tulee sisältää seuraavat asiakirjat.

1. Hakemuslomake (liite 1)

Hakemuslomakkeella annetaan liittymän sijaintia, käyttötarkoitusta ja liikennemääriä koskevia tietoja. Em. tiedot vaikuttavat mm. liittymätyypin valintaan ja mitoittamiseen. Mikäli liittymälupaan on tarpeen sisällyttää sellaisia ehtoja, joista hakija on tienpitoviranomaisen kanssa jo ennakkoon neuvotellut, kuten esim. tilapäisenä myönnettävän liittymän purkamista määräaikaan mennessä tai päätien varustamisesta ryhmityskaistalla liittymän kohdalla liikenteen kasvun sitä edellyttäessä, tulee ne esittää hakemuslomakkeen kohdassa "lisäselvityksiä".

2. Ote mahdollisesta rakennus- tai asemakaavasta tai sen luonnoksesta.

3. Ote peruskartasta 1:10 000 - 1:20 000. Peruskarttaan tulee selvästi merkitä haettavan liittymän sijaintipaikka.

4. Asemapiirros 1:500 - 1:1 000 - 1:2 000.

Liittymäpaikasta on laadittava asemapiirros, jossa on esitettävä seuraavat asiat:

- tontin tai alueen rajat, jolle liittymää haetaan
- olemassa olevien ja suunniteltujen rakennusten ja laitteiden paikat sekä suunnitellut sisäiset liikennejärjestelyt
- viereisten liittymien sijainti
- yleisessä tiessä oleva rumpu ja sen läpimitta, linja-autopysäkki, kaide, liikennemerkki yms. mikäli sellaisia on haetun liittymäpaikan välittömässä läheisyydessä.
- liittymänäkemiin mahdollisesti vaikuttavat luonnonesteet.

4.4 LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY JA RAT- KAISEMINEN

5. Lisäselvityksiä tarpeen mukaan.

Liittymähakemuksen käsittelyn yhteydessä selvitetään hakemuksen ratkaisua varten:

- onko yleiselle tielle vahvistettu yksityisten teiden liittymäsuunnitelma tai liittymä- ja järjestelysuunnitelma sekä liittymäkielto
- sijaitseeko liittymäpaikka asema- tai rakennuskaava-alueella. Mikäli näin on, selvitetään kaavan hallinnollisen käsittelyn vaihe. Jos kaavaa ei ole vahvistettu tai se on muutos- tai täydennysvaiheessa, tarkistetaan, onko tie- ja vesirakennuspiiri tai TVH antanut siitä lausuntonsa. Kaavan hallinnollisen käsittelyn ollessa kesken on asiallista neuvotella liittymähakemuksesta kaavoittajan kanssa tai pyytää siitä hänen lausunto. Jos asema- tai rakennuskaava on vahvistettu, selvitetään, onko esitetty liittymäratkaisu kaavan mukainen.
- onko liittymäpaikalla tai sen lähistöllä vireillä yleiseen tieverkkoon kohdistuvia suunnittelu- tai toteuttamisvaiheissa olevia parantamis- tai järjestelyhankkeita.

Useinmiten on syytä lisäksi suorittaa liittymäpaikalla tarkastus tieolosuhteiden selvittämiseksi ja niitä koskevien tietojen hankkimiseksi. Tiedot voidaan koota yksityistieliittymien perustietolomakkeelle (liite 3). Samalla voidaan tarvittaessa neuvotella liittymäasiasta hakijan kanssa.

Liittymähakemuksen ratkaisee yleensä tie- ja vesirakennuspiiri. Jos hakemus koskee yksityistieliittymän rakentamista liittymäkiellon alaiselle tielle ja piiri suhtautuu hakemukseen myönteisesti, on piirin alistettava ratkaisu TVH:n päätettäväksi seuraavissa tapauksissa

- huoltoasemaliittymä
- muu liikenteellisesti merkittävä liittymä, jonka toteuttaminen edellyttää yleisen tien kanavointia pääsuunnassa tai liittymän varustamista tievalaistuksella tai liikennevaloilla.

Piiri voi halutessaan alistaa myös muut liittymäasiat TVH:n ratkaistavaksi.

Tie- ja vesirakennuspiirin tulee tällöin lähettää lupahakemus lausuntonsa ohella TVH:lle. Lausunnossa tulee ilmoittaa

- luvan myöntämisen edellytykset
- yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelman hallinnollisen käsittelyn vaihe
- vahvistettuja suunnitelmia koskevat päätökset.

Lausuntoon on liitettävä ote liittymäsuunnitel-
makartasta (1:2 000), johon on merkittävä

- olemassa olevat yleisten ja yksityisten teiden liittymät sekä maatalousliittymät ainakin 200-1 000 m:n matkalla tieluokasta riippuen esitetyt liittymän molemmin puolin
- tilojen ja tonttien rajat em. osuudella
- liittymän tarkka sijainti paalulukemin tai tierekisterin pit.mittauksen mukaan
- liittymän sijaintiin vaikuttavat huomattavat näkemäesteet (esim. rakennukset, leikkaus, kallio tms.).

Jos liittymähakemus koskee TVH:ssa suunnitteilla olevaa tai suunniteltua muttei toteutunutta hanketta, tulee piirin toimittaa hakemus ilman edellä mainittuja selvityksiä TVH:n ratkaistavaksi.

Tie- ja vesirakennuspiirin tulee vuosittain toimittaa liittymäkiellon alaisille teille myöntämistään liittymäluvista tiedot TVH:lle erikseen annettujen ohjeiden mukaan.

Kielteiset liittymäratkaisut on hakijalle aina perusteltava. Lisäksi on ilmoitettava korvaava kulkuyhteys yleiselle tielle. Mikäli hakijalle annetaan ohjeeksi kulun järjestäminen yleiselle tielle viereisen tilan maiden kautta tai lähitöllä olevan yksityisen tien liittymän välityksellä, on hänelle annettava vastauskirjeessä toimintaohje siltä varalta, ettei tieyhteyden järjestäminen esitetyllä tavalla onnistu sopimusteitse (ks. kohta 4.1).

Kaikkiin sekä kielteisiin että myönteisiin liittymäratkaisuihin sekä ohjeisiin, jotka koskevat paikallistiehen tehtävää liittymää tai yleiseen tiehen tehtävää maatalousliittymää, on loppuun merkittävä maininta siitä, että asianosaisella on oikeus saattaa asia määräajasta riippumatta lääninhallituksen tutkittavaksi.

4.5 LIITTYMÄLUPA TAI OHJEET LIITTYMÄN RAKENTAMISEKSI

Lupahakemuksen ratkaisun ollessa myönteinen liittymälupa ja rakentamista koskevat ohjeet laaditaan liitteenä 2 olevaa lomaketta käyttäen.

Lupa sisältää myös työluvan. Lomakkeen täyttämässä on otettava huomioon seuraavaa:

- Luvan alussa ilmoitetaan liittymän sijainti yleisen tien pituusmittauksen suunnassa. Liittymän etäisyys voidaan ilmoittaa tieosan alusta, lähimmästä yleisen tien liittymästä, kunnanrajasta, sillasta jne.

- Jos tielle tai tieosalle on laadittu yksityisten teiden liittymä tai liittymä- ja järjestelysuunnitelma mainitaan suunnitelman nimi ja liittymän sijainnin paalulukema.
- Liittymä myönnetään hakijan ilmoittamaan käyttötarkoitukseen.
  - Liittymän ajopinnan leveys määräytyy yleensä liitettävän tien leveyden mukaan. Liittymissä, joiden jatkeena ei ole osoitettavissa varsinaista tietä, esim. huoltoasemat, liikkeiden edustat, maatalousliittymät, määritetään ajopinnan leveys kapeimmalla kohdalla ottaen huomioon liittymän liikennemäärä ja liittymää käyttävien ajoneuvojen laatu.
  - Liittymä rakennetaan yleensä hakijan tai liittymän käyttäjien toimesta ja kustannuksella. Jos liittymä rakennetaan parantamistyön alaiseen yleiseen tiehen, voidaan se tehdä tiettyömaan johdon harkinnan mukaan myös työmaan toimesta ja yksityisen tienpitäjän kustannuksella.
  - Liittymän kaltevuussuhteet määritellään kohdan 5.3 perusteella.
  - Vapaan näkemän pituus liittymästä yleisen tien suuntaan määrätään kohdan 5.13 mukaisesti.
  - Liittymärumpua koskevat asiat määritetään kohdan 5.34 mukaan.
  - Liittymän päällystystyö voidaan sopia tapahtuvaksi tien seuraavan päällystämisen yhteydessä (ks. kohta 6.12).
  - Jos liittymä varustetaan etuajo-oikeutettua risteystä tai pakollista pysähtymistä osoitavalla liikennemerkillä, kuuluu merkin pystyttäminen ja uusiminen 6.3.1970 annetun lain mukaan ("tieliikenteen turvaamisesta liikenne-merkein eräissä tapauksissa") yleisen tien pitäjälle mutta puhtaanapito yksityisen tien pitäjälle.
  - Liittymän rakentamiselle on yleensä asetettava 1-2 vuoden määräaika luvan myöntämisestä. Mikäli liittymä ei ole määräaikaan mennessä rakennettu, voidaan aikaa pyynnöstä pidentää, ellei tieolosuhteissa ole tapahtunut tai tapahtumassa sellaisia muutoksia, jotka pakottavat hylkäämään tai tarkentamaan lupaehtoja hakemukseen.
  - Liittymälupaan voidaan sisällyttää tarvittaessa lisäehtoja, kuten vaatimus päätien varustamisesta liittymän kohdalla ryhmittymiskais-talla, liikennemerkillä, valaistuksella jne. Suunnittelu tulee tällöin teettää asiantuntijalla hakijan toimesta ja kustannuksella TVL:n valvonnassa.

Liittymäasioista tehdyistä ratkaisuista tulee tie- ja vesirakennuspiirien pitää erillistä kortistoa, sekä saattaa ko. tielle tai sen osalle laadittu yksityisten teiden liittymä- tai liittymä- ja järjestelysuunnitelma ajantasalle. Malli liittymälupakortista on liitteenä nro 4.

5. YKSITYISTEN TEIDEN LIITTYMIEN SUUNNITTELU

5.0 YLEISTÄ

Yksityistieliittymän suunnittelussa voidaan erottaa seuraavat vaiheet:

- liittymäpaikan valinta
- liittymätyypin valinta
- liittymän yksityiskohtainen suunnittelu.

Kutakin vaihetta on jäljempänä käsitelty yksityiskohtaisesti omassa kohdassaan.

5.1 LIITTYMÄN PAIKKA

5.10 YLEISTÄ

Liittymän paikan valitseminen edellyttää aina tie- ja ympäristöolosuhteiden tarkastelua sekä yleisellä että yksityisellä tiellä.

Tarkastelussa selvitetään, mihin voidaan koh- tuullisin kustannuksin rakentaa toimiva liittymä, joka olisi mahdollisimman turvallinen.

Liittymää, päätien toimintaa ja liikenne- turvallisuutta ajatellen kiinnitetään liittymän paikkaa valittaessa erityistä huomiota

- liittymien välimatkaan
- teiden suuntaukseen
- näkemäolosuhteisiin.

Tilapäinen liittymä voidaan sallia rakennettavaksi yleisistä vaatimuksista poikkeavaan paikkaan. Tällöin liittymän käytölle asetetaan ehdoksi, että päätien muuta liikennettä ohjataan ja varoitetaan. Luvan myöntäjän tulee tällöin antaa ohjeet liikenteen varoittamisesta.

5.11 LIITTYMIEN VÄLIMATKA

Yksityistieliittymien sijaintia tarkasteltaessa ovat määräävinä tekijöinä liittymäväli ja -tiheys.

Liittymätiheydellä tarkoitetaan liittymien lukumäärää tietyllä matkalla (kpl/km). Sen määrittelyssä otetaan huomioon tien kummallakin puolella olevat liittymät.

Kohdakkain olevat liittymät käsitellään yhtenä liittymänä.

Liittymävälillä tarkoitetaan kahden vierekkäisen liittymän etäisyyttä ja sitä määritettäessä otetaan huomioon kummallakin puolella tietä olevat liittymät.

Liittymävälin ja -tiheyden arvot riippuvat pää-tien toiminnallisesta luokasta sekä liittymän sijaintipaikan maankäytöstä. Mitä korkealuokkai- sempi tie on sitä pienempään liittymätiheyteen ja pitempiin liittymäväleihin pyritään. Korkealuokkai- silla teillä edellyttää liikenteen jäsentely myös risteävien teiden eritasoista ratkaisua ilman liittymää päätiehen.

Taulukossa 1 on esitetty liittymätiheyden ja -välin ohjeelliset arvot sekaliikenneteillä.

Taulukko 1.

Yksityistieliittymien pienin liittymäväli ja suurin liittymätiheys sekaliikenne- teillä (a = liikenteellisesti merkittävä, b = vähäliikenteinen yksityistieliittymä).

Tieluokka	Haja-asutusalue			Taajaan rakennettu alue		
	Suurin tiheys kpl/km	Pienin liittymäväli m		Suurin tiheys kpl/km	Pienin liittymäväli m	
		a	b		a	b
Valta- ja kantatiet	2	500	(300)	2	300...500	(250)
Seudulliset tiet	4	300	100	5	250	100
Kokoojatiet	6	100	50	10	100	50
Yhdystiet	ei rajoituksia			ei rajoituksia		

Yllä esitetyt ohjearvot antavat suuruusluokka- kuvan eri luokkaisille teille suositeltavista liittymätiheyden maksimi- ja liittymävälin mini- miarvoista.

Ohjearvot tulevat lähinnä kysymykseen kohteissa, joissa nykyistä tietä paikallaan parannettaessa järjestellään yksityisten teiden liittymä tai käsiteltäessä liittymälupia. Taajaan rakennetuil- la alueilla joudutaan monesti tinkimään tien luokan edellyttämistä ohjearvoista. Tällöin voi- daan varsinkin aluerajoitusosuudella soveltaa lähinnä seuraavan alempiluokkaisen tien ohjearvoja. Taajaman keskusta-alueilla, missä nopeustaso on alhainen, tulee ensi sijassa kiinnittää huomiota siihen, että liittymä on paikan ja näkemien suh- teen turvallinen.

Sen sijaan uusia teitä suunniteltaessa, suun- tauksen parantamishankkeissa samoin kuin kaavoit- tuksessa tulee liittymien määrän ja sijoituksen perustua yleisen tien merkitykseen laajemmassa tieverkossa ja maankäytön ja tiestön tarkoituk- senmukaiseen kytkentään. Taajama-alueilla tulee ratkaisut tarkastella yleiskaavatasoisessa laa- juudessa. Liittymäasiat kaava-alueilla käsitellään tarkemmin erillisessä ohjeessa.

Vähäliikenteisten yksityistieliittymien lukumäärä pyritään rajoittamaan valta- ja kantateillä liit- tämällä ne alempiluokkaisiin teihin.

Liittymäjärjestelyjä tehtäessä tulee päästä siihen, että mahdollisimman moni kiinteistö käyttäisi samaa liittymää.

Liittymävälin ohjearvoista voidaan myös poiketa, jos liittymä saadaan näin näkemäolosuhteiltaan parempaan paikkaan.

Maatalousliittymille ohjearvoja ei ole esitetty, koska liittymän rakentamista ei voida kieltää, mikäli liittymästä ei aiheudu huomattavaa vaaraa liikenneturvallisuudelle. Mahdollisuuksien mukaan tulee kuitenkin noudattaa vähäliikenteisten yksityistieliittymien ohjearvoja. 2-ajorataiselle maantielle ei liikenneturvallisuuksista maatalousliittymiä tule sallia.

Kahden eriluokkaisen yleisen tien liittymän läheisyydessä ja liittyvän tien puolella sijaitseva yksityinen tie tulee, mikäli mahdollista liittää alempiluokkaiseen (liittyvään) yleiseen tiehen. Yksityistieliittymän etäisyys yleisten teiden leikkauspisteestä tulee olla tällöin vähintään 60 m. Etäisyyttä määrättäessä tulee ottaa lisäksi huomioon liittyvällä suunnalla olevat tai myöhemmin tarpeelliset kanavointi- ja ryhmittymiskaistajärjestelyt.

Pääsuunnalla yksityistieliittymä voidaan sijoittaa joko kohdakkain yleisen tien liittymän kanssa tai riittävän kauas yleisen tien liittymästä soveltaen taulukon 1 ohjearvoja sekä ottaen huomioon liittymän myöhempi parantamistarve (kanavointi, liikenteenohjaus).

5.12 TEIDEN SUUNTAUS LIITTYMÄN KOHDALLA

Teiden suuntauksen tulee olla liittymän kohdalla sellainen, että

- tiellä on hyvät näkemäolosuhteet
- kaltevuudet eivät ole liian suuret.

Yleisellä tiellä olevan liittymän tulee näkyä riittävän kauas tien suunnassa. Epäedullisia liittymän paikkoja ovat tasausviivan kuperan taitteen kohta tai sen lähistö, tielinjan jyrkät kaarteet sekä leikkausosuudet. Myöskin liittymän rakentamista yleisen tien korkean penkeen tai kaiteen kohdalla tulee välttää.

Liittymän kaltevuusjärjestelyjen kannalta on edullista, jos tielinja on liittymän kohdalla suora tai loivasti kaareva. Epäedullinen liittymän paikka on kohta, jossa päätien sivukaltevuus on suurempi kuin 5 %.

Yleisen tien pituuskaltevuuden ohjearvot yksityistieliittymän kohdalla on esitetty taulukossa 2. Suluissa mainitut poikkeukselliset enimmäisarvot tulevat kysymykseen vaikeissa maasto-olosuhteissa tai liikennemäärien ollessa pieniä.

Taulukko 2.

Yleisen tien pituuskaltevuuden ohjeelliset enimmäisarvot yksityistie-liittymän kohdalla.

Tieluokka	Pituuskaltevuuden enimmäisarvo % (suluissa poikkeuksellinen arvo)	
	Liikenteellisesti merkittävä yksityistieliittymä (a)	Vähäliikenteinen yksityis- tieliittymä (b)
Valta- ja kantatiet	3 (4)	4 (5)
Seudulliset tiet	3 (5)	4 (6)
Kokoojatiet	3 (5)	4 (6)
Yhdystiet	4 (6)	6 (8)

Maatalousliittymien osalta taulukossa mainituista ohjearvoista voidaan poiketa, ellei tästä aiheudu sanottavaa vaaraa liikenneturvallisuukselle.

5.13 NÄKEMÄT JA NÄKEMÄALUEET

Näkemäolosuhteiden kannalta on liittymän paikan valinnalla tärkeä merkitys. Riittävät näkemät tulee saavuttaa kohtuullisin kustannuksin.

Yksityistieliittymien näkemäalueiden määräämisessä tulevat kysymykseen liittyvien teiden etuajo-oikeussuhteista ja liittyvän tien merkityksestä riippuen kuvassa 4 esitetyt tapaukset 1 ja 2.

Yksityistieliittymässä tulee yleensä olla vähintään kuvassa 4 esitetyt mitoitusliittymisnäkemien vähimmäisarvoihin perustuvat näkemät ja näkemäalueet. Poikkeuksellisia vähimmäisarvoja voidaan kuitenkin käyttää kohtuuttomien haittojen ja kustannusten välttämiseksi. Tapauksessa 1 varataan näkemäalueeksi lisäksi pysähtymisnäkemien perusteella muodostuva alue lukuunottamatta vähäliikenteisen kadun tai rakennuskaava-tien liittymää.

Mitoitusnopeutena käytetään joko pysyvää nopeusrajoitusta tai perusnopeuden tieosuuksilla kussakin kohdassa erikseen määriteltävää kyseisen tien ominaisuudet huomioonottavaa ajonopeutta.

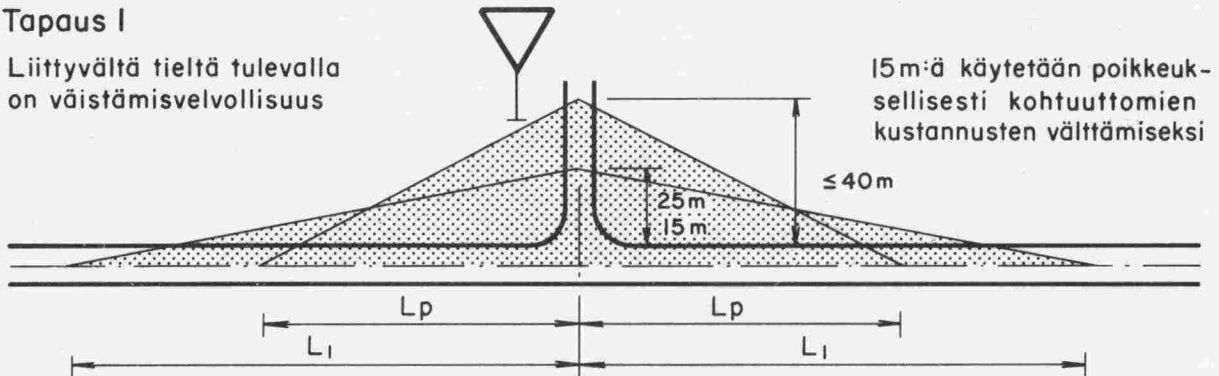
Näkemäraivausten ja leikkausten tarve liittymässä määrätään tien suuntauksen, maaston ja lumivaran suuruuden perusteella. Lumivaraksi otetaan paikallisista oloista riippuen 0,5...1,0 metriä. Näkemäalueen raivausta suunniteltaessa on huomattava, etteivät yksittäiset puut, sähkö- ja puhelinympylvät ym. kapeat esteet yleensä

Yksityistieliittymät

Näkemäalueet tasoliittymissä

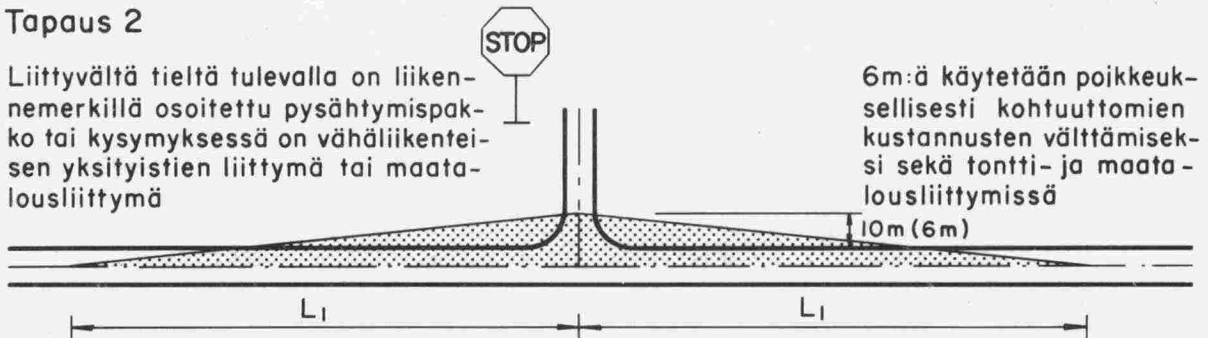
Tapaus 1

Liittyvältä tieltä tulevalla on väistämisvelvollisuus

Tapaus 2

Liittyvältä tieltä tulevalla on liikennemerkillä osoitettu pysähtymispakko tai kysymyksessä on vähäliikenteisen yksityistien liittymä tai maatalousliittymä

Mitoitusnopeus (km/h)	Mitoituspysähtymisnäkemän vähimmäisarvot L_p (m)	Mitoitusliittymisnäkemän vähimmäisarvot L_i (m) (suluisissa poikkeukselliset vähimmäisarvot)
40	45	80 (60)
50	60	105 (80)
60	75	130 (100)
70	95	160 (120)
80	120	200 (150)
90	150	230 (190)
100	180	270 (240)

Yksityistieliittymän viitoituksesta annetaan ohjeet TVL:n viitoitusohjeissa.

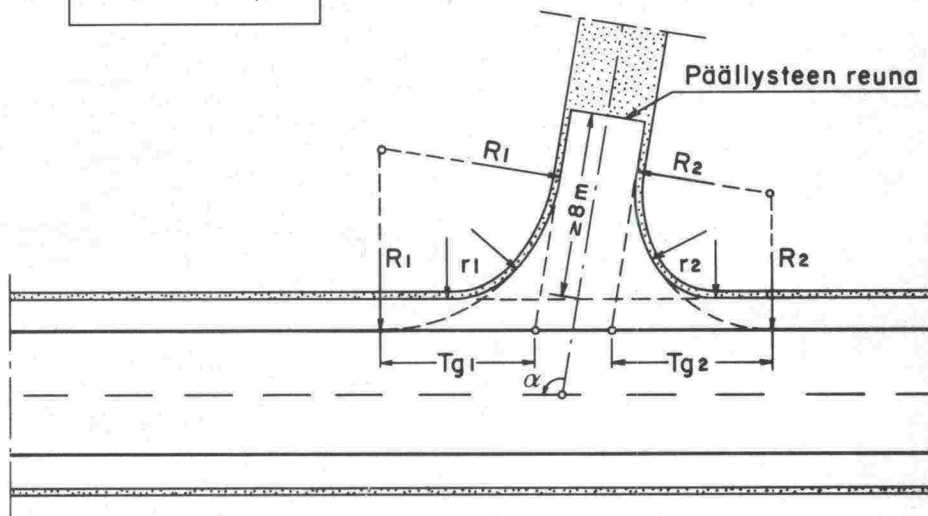
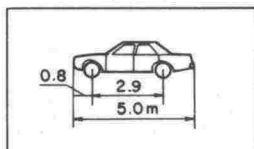
5.31 AVOIN LIITTYMÄ

Avoim liittymä voi olla joko yksityistie- tai maatalousliittymä. Liittymän muodon vakioimiseksi on avoimet yksityistieliittymät jaoteltu liittymän muodon sekä sitä käyttävän mitoitusajoneuvon ja liikennemäärien perusteella kolmeen ryhmään AV-A, AV-B ja AV-C.

Avoimen liittymän muotoilu käsittää liittymäkaarien, piennarjärjestelyjen ja liittymän kaltevuuksien suunnittelun. Tavallisesti voidaan käyttää suoraan hyväksi edellä mainituista avoimen liittymän tyypeistä laadittuja normaali- ja tyyppiirustuksia (vrt. 5.37).

- AV-A-tyyppi:

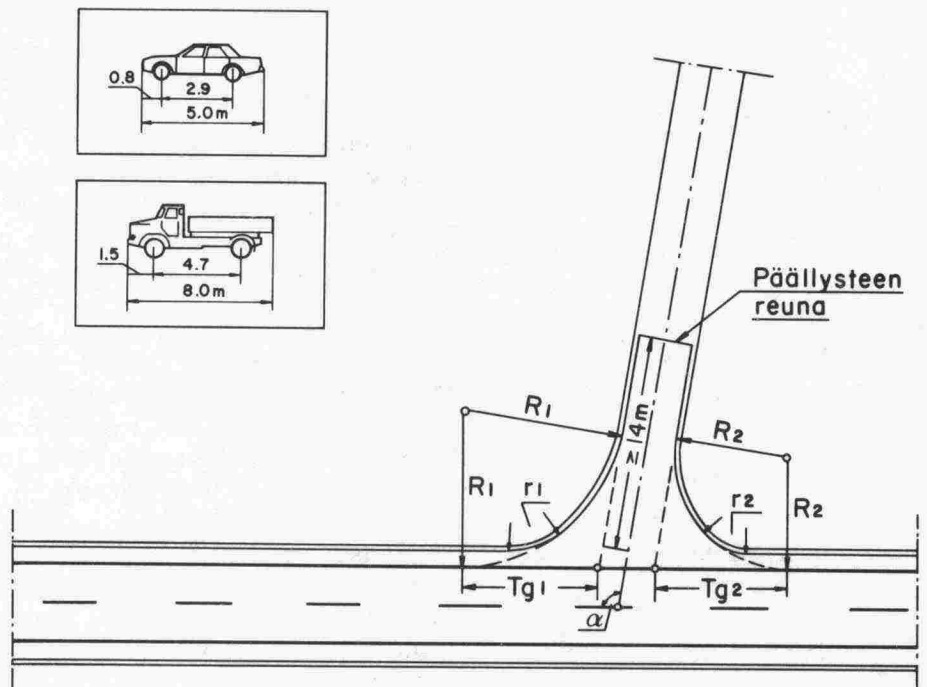
Mitoitusajoneuvona on henkilöauto. Liittymätyyppiä käytetään liittyvän tien liikenteen ollessa pienempi kuin 20 ajon./vrk ja pääasiassa henkilöautoliikennettä.

Kuva 7.
Avoin liittymä AV-A

- AV-B-tyyppi:

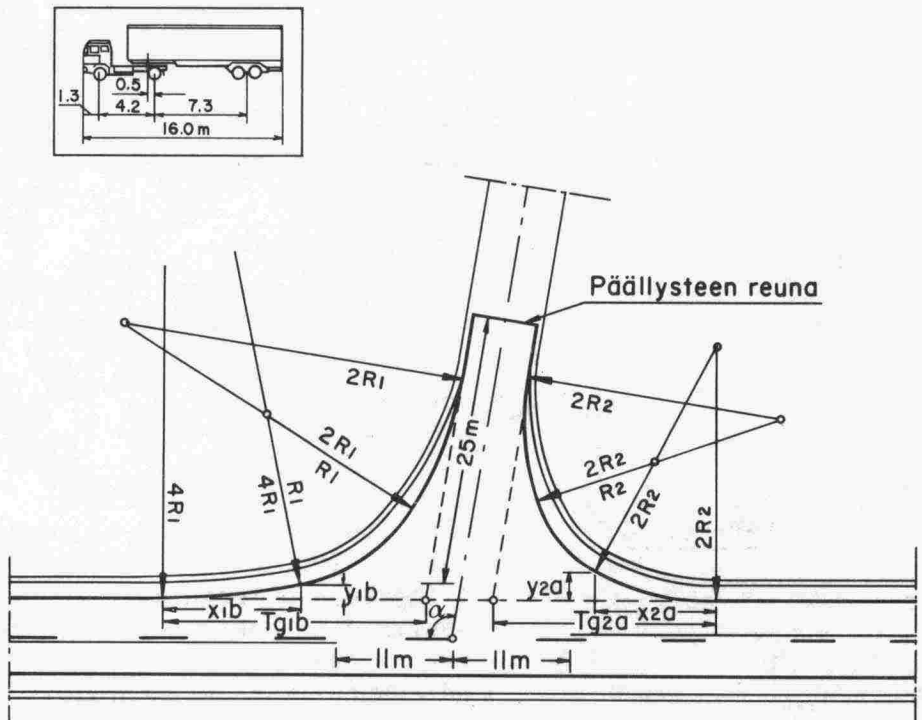
Mitoitusajoneuvona on kuorma-auto tai linja-auto. Liittymätyyppiä käytetään liittyvän tien liikenteen ollessa 20 - 100 ajon./vrk ja tästä suurin osa henkilöautoliikennettä tai < 20 ajon./vrk ja tästä osa säännöllistä kuorma-auto- tai perävaunullista traktoriliikennettä.

Kuva 8.
Avoin liittymä AV-B

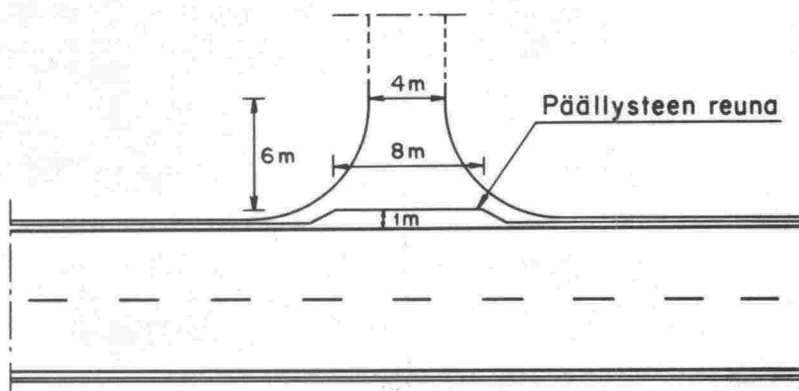
- AV-C-tyyppi:

Mitoitusajoneuvona on puoliperävaunullinen kuorma-auto. Liittymätyyppi tulee kysymykseen liittyvän tien liikennemäärän ollessa suurempi kuin tyyppin AV-B yhteydessä, mikäli liikennemäärä ei edellytä liittyvässä suunnassa kanavoidun liittymän rakentamista.

Kuva 9.
Avoin liittymä AV-C

- Maatalousliittymä: Liittymässä riittää tavallisesti, kun järjestetään pääsymahdollisuus viljelyksille tai metsään. Jos liittymää käytetään säännölliseen puutavaran ajoon, liittymä tehdään sitä käyttävän liikenteen mukaan AV-B tai AV-C tyyppin mukaisesti. (Ks. myös kuva 21).

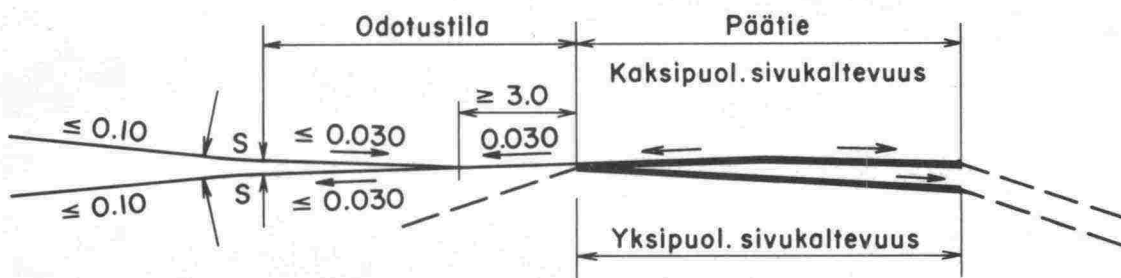
Kuva 10.
Maatalousliittymä

Liittymäkaarien suunnittelussa määrätään liittyvien teiden ajoratojen ja pientareiden liittyminen toisiinsa mitoitusajoneuvon tilantarpeen perusteella.

Liittymäkaaret muodostetaan avoimen liittymän AV-A, AV-B-tyypeissä ja maatalousliittymissä yhdellä ympyräkaarella (kuvat 7, 8 ja 10). AV-C tyyppin liittymäkaaret mitoitetaan kaariyhdistelmien 2R-R-4R ja 2R-R-2R perusteella. Liittymäkulman ja kaarresäteiden arvot sekä näiden eri arvoja vastaavat muut päämitat on esitetty tämän kohdan liitteenä olevissa kuvissa 17 - 23.

Piennarjärjestelyt suunnitellaan edellä mainituissa kuvissa esitetyllä tavalla yleisen tien päällysteestä ja piennarleveydestä riippuen.

Yleisen tien pituuskaltevuuden enimmäisarvot liittymän kohdalla on esitetty kohdassa 5.12, kuvassa 11 on esitetty yksityistien pituusleikkaus ja ohjeelliset pituuskaltevuuden enimmäisarvot yksityistien liittyessä yleiseen tiehen.

Kuva 11.
Pituusleikkaus

Odotustilan ja pyöristyssäteen S vähimmäisarvoina käytetään taulukon 3 mukaisia arvoja.

Taulukko 3.

Odotustilan ja pyöristyssäteen S vähimmäisarvot.

Liittymä	Odotustila	S
AV-A-tyyppi	8 m	30 m
AV-B-tyyppi	14 m	100 m
AV-C-tyyppi	25 m	100 m
Maatalousliittymä	5 m	-

Maatalousliittymässä suositellaan käytettäväksi odotustilan matkalla pituuskaltevuuden enimmäisarvona 5 %, kun liittymä viettää yleiseltä tieltä poispäin ja 3 %, kun se viettää yleiselle tielle päin.

Liittyvän yksityistien sivukaltevuuden tulee olla päällysteestä riippuen seuraava

- sora 5 %
- öljysora 4 %
- kestopäällyste 3 %

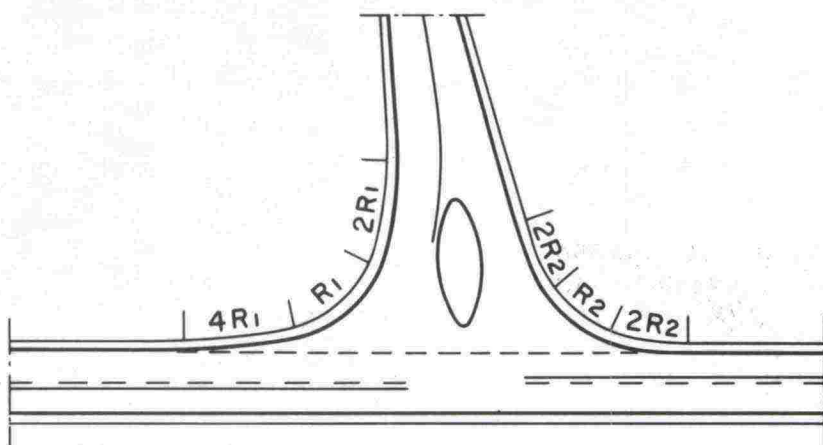
Yleisen tien sivuojan kohdalla yksityistien luiskan tulee olla riittävän loiva suistumisonnettomuuksien törmäysvaikutusten pienentämiseksi. Suositeltava luiskakaltevuuden arvo on 1:3.

5.32 LIITTYVÄSSÄ SUUNNASSA KANAVOITU LIITTYMÄ

Liittyvässä suunnassa kanavoidun liittymän suunnittelussa tulee kysymykseen liittymäkaareen liittyvän tien kanavoinnin, kaltevuuksien ja tarvittaessa pääsuunnan (yleisen tien) oikealle kääntyvän liikennevirran ryhmittymiskaistan suunnittelu.

Liittymäkaarteiden mitoitus suoritetaan kuvassa 12 esitetyillä kaariyhdistelmillä. Suunnitellun liittymän ajotilan riittävyys tarkistetaan mitoitusajoneuvon ajouramallilla.

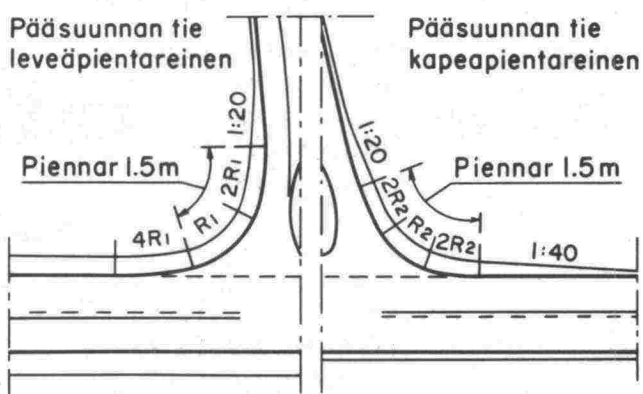

Kuva 12.
Liittyvässä suunnassa kanavoidun liittymän liittymäkaarteiden mitoitus

Liittyvän tien kanavointi tehdään ajoradan tasosta reunakiven avulla korotetulla (tulppa-) saarekkeella.

Piennarjärjestelyt suunnitellaan liittyvässä suunnassa kanavoidussa liittymässä kuvassa 13 esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Piennarlevyden tulee liittymäkaarteiden matkalla olla yleensä 1,5 metriä. Pientareen leveyden muutokset tehdään liittymäkaarteiden päissä yleisellä tiellä suhteessa 1:40 ja yksityistiellä 1:20.

Kuva 13.
Liittyvässä suunnassa kanavoidun liittymän piennarjärjestelyjen suunnittelu

Kaltevuudet tehdään liittyvässä suunnassa kanavoidussa tasoliittymässä yleensä samalla tavalla kuin avoimessa liittymässä AV-C. Odotustilan pituudeksi valitaan kuitenkin 30 m.

Täydellisemmät ohjeet liittyvässä suunnassa kanavoidun liittymän suunnittelusta sekä pääsuunnan oikealle kääntyvän liikennevirran ryhmittymiskaistan tarpeellisuudesta on esitetty TVL:n teiden suunnittelua koskevien ohjeiden kohdassa III.3 "Tasoliittymien suunnittelu".

5.33 PÄÄSUUNNASSA KANAVOITU LIIT- TYMÄ

Pääsuunnassa kanavoitu liittymä voi joskus tulla kysymykseen myös yksityistien liittymässä suurten liikennemäärien tai liikenneturvallisuuden vuoksi.

Pääsuunnassa kanavoitu liittymä suunnitellaan TVL:n teiden suunnittelua koskevien ohjeiden kohdassa III.3 "Tasoliittymien suunnittelu" esitetyllä tavalla.

5.34 KUIVATUS

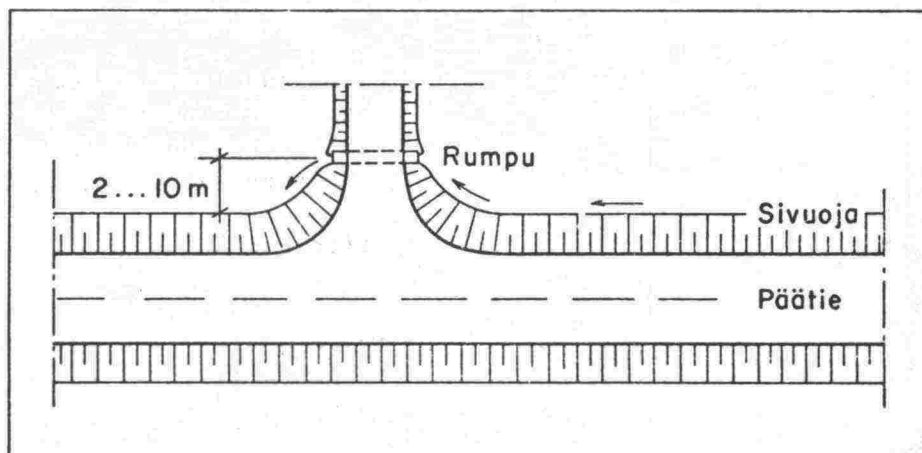
Yksityisen tien liittymässä tarvitaan yleisen tien sivuojan kohdalla rumpu, mikäli sivuojan virtaama (valuma-alue) ja maaperä sitä edellyttävät.

Liittymärummun koko määräytyy sekä valuma-alueen suuruuden että kunnossapitönäkökohtien perusteella. Rummun vähimmäisläpimitta on yleensä 500 mm. Poikkeustapauksessa voidaan myös käyttää 300 mm:n kokoa. Tarkemmat ohjeet liittymärummun mitoituksesta on esitetty TVL:n teiden suunnittelua koskevien ohjeiden kohdassa IV.4 "Kuivatuksen suunnittelu".

Jos yleisellä tiellä ei ole sivuojaa (penkereen kohdalla) on rummun tarve harkittava erikseen veden varastoitumisen ja padotuksen perusteella.

Rumpu tulee rakentaa niin pitkäksi, että rummun päiden kiviverhoukselta tai vastaavalta toimenpiteeltä välttytään. Ulommaisissa rumpurenkaissa on suositeltavaa käyttää ulkopäistään viistettyjä renkaita.

Liittymärumpua ei yleensä sijoiteta suoraan sivuojalinjaan, vaan n. 2...10 m ulommaksi (ks. kuva 14). Poikkeama on pienin maatalousliittymissä ja kasvaa siitä liittymän kaarresäteiden suurentuessa. Tämä menettely lyhentää rumpua, parantaa liittymän liikenneturvallisuutta ja ulkonäköä sekä helpottaa kummankin tien mahdollista myöhempää leventämistä.

Kuva 14.
Liittymärummun sijoitus päätien sivuojalinjasta ulospäin

Rummun pituuskaltevuutena käytetään samaa kuin sivuojalla, kuitenkin väh. 1 %. Rummun sisäpohja yhtyy yleensä ojan pohjaan tai voidaan sijoittaa tätä 0,0...0,20 metriä alemmaksi lisäpeitesyvyyden saamiseksi.

Rumpuputken materiaalina tulevat kysymykseen betoni, teräs ja muovi.

Normaalitapauksessa sivuojarumpu voidaan perustaa ilman varsinaista sora-arinaa pohjamaan pinnalle, joka on kaivun jälkeen tasoitettu soralla. Jos sivuojarumpu tehdään erittäin pehmeälle pohjamaalle, käytetään 0,30 m:n sora-arinaa ja sen alapuolella suodatinkangasta.

Rummun peitesyvyys tulee olla vähintään 0,20 m.

Kuivatuksen kannalta on edullista, jos yksityistien tasaus on päätiestä laskeva. Tällöin ei yksityistieltä valu päätielle ylimääräisiä vesiä. Jos taas yksityistien tasaus on päätiestä nouseva, pyrkii varsinkin keväisin lumen sulamisvesi valumaan päätielle lumivallien estäessä veden poistumisen sivulle. Tämän johdosta tulee päätieltä nousevan yksityistien tasaus suunnitella liittymän kohdalla siten, että se aina olisi väh. 3 m:n matkalla laskeva (vrt kuva 11).

5.35 KAITEET

Jos yleisellä tiellä on liittymän kohdalla kaide, jatketaan kaiteen päitä yksityistien suuntaan vähintään liittymäkaarteiden matkan verran. Kaide taivutetaan liittymäkaarteiden mukaisesti.

5.36 LIITTYVÄN TIEN RAKENNE

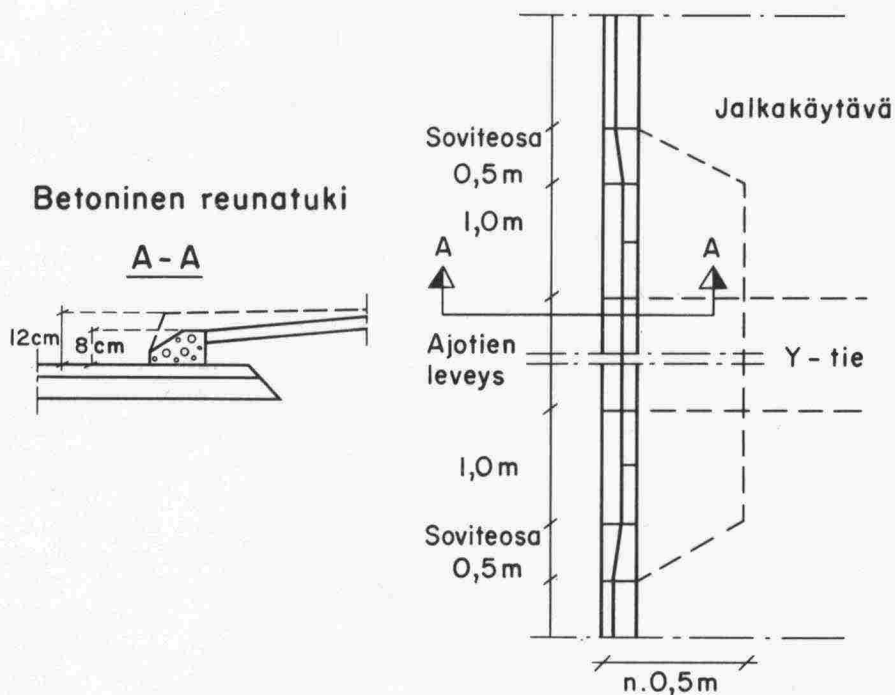
Jos yleinen tie on kestopäällystetty tai öljy-soratie, on myös liittyvälle tielle tehtävä vastaava päällyste seuraavasti

- avoimessa liittymässä vähintään odotustilan matkalle. Tonttiliittymissä voi kuitenkin päällystepituus olla lyhyempi määräytyen käytettävissä olevasta tilasta
- liittyvässä suunnassa kanavoidussa liittymässä 50 m:n matkalle mitattuna yleisen tien reunasta
- maatalousliittymässä yhden metrin matkalle rakenteellisista syistä.

Myös kauempana liittyvän tien kulutuskerroksen tulisi olla sellaista, ettei se kulkeudu ajoneuvojen pyörissä yleiselle tielle. Erityisesti saven runsas kulkeutuminen yleiselle tielle tulisi estää liukkauden välttämiseksi. Yksityisen tien alusrakenteen tulee päällystetyllä alueella olla sellainen, että päällyste säilyy siinä.

Jos yleiseen tiehen kuuluu korotettu jk+pp-tie, asennetaan tonttiliittymien kohdalle 8 cm:n ylijokivi kuvan 16 esittämän periaatteen mukaisesti.

Kuva 16.
Reunatuki tonttiliittymän kohdalla

5.37 TASOLIITTYMÄN NORMAALI- JA TYYPIPIIRUSTUKSET

Tasoliittymien normaalipiirustuksilla tarkoitetaan kohdassa 5.21 määriteltyjen yleisesti käytettävien liittymätyyppien piirustuksia, jotka on esitelty TVL:n teiden suunnittelua koskeissa ohjeissa kohdassa III "Tasoliittymien suunnittelu".

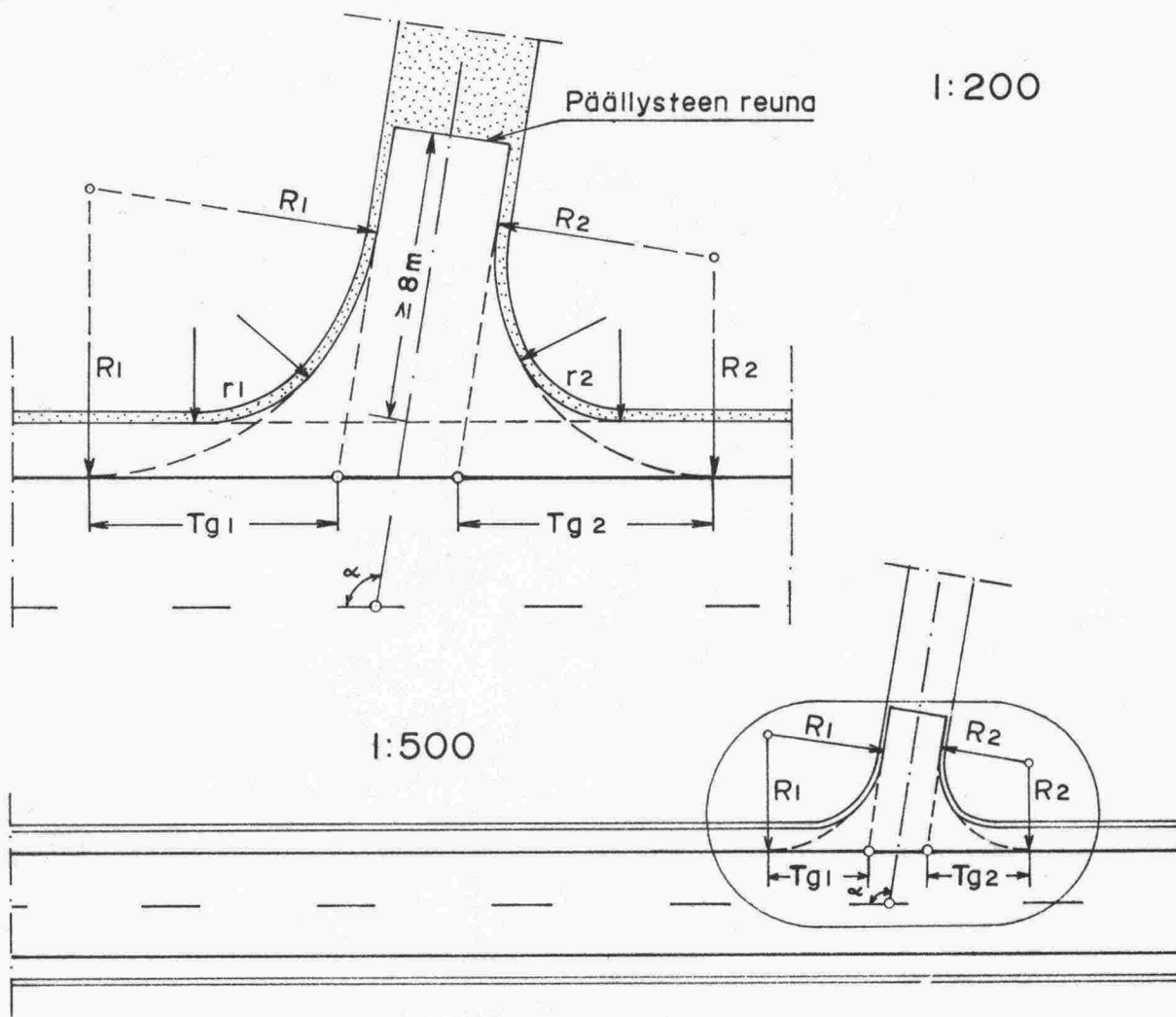

Näissä ohjeissa on esitelty vain yksityisten teiden liittymiksi yleisemmin soveltuvien liittymien piirustukset kuvissa 17 - 21.

Avointa yksityistieliittymää koskevat suunniteluohjeet on myös koottu TVH:n tyyppiin piirustukseen Ty5/11.

Normaalityyppisten liittymien liittymäkulma voi vaihdella välillä 80...120 gon. Poikkeuksellisesti kohtuuttomien kustannusten välttämiseksi ja liittymän sijaitessa edullisessa paikassa voidaan em. rajoista jonkin verran poiketa kuitenkin enintään 10 gon.

Tasoliittyvien normaalipiirustukset

Avoin liittymä AV-A 110⁹

Liittymätyyppiä käytetään liittyvän tien liikenteen ollessa ≤ 20 ajon./vrk ja pääasiassa henkilöautoliikennettä

α [g]	R_1 [m]	R_2 [m]	T_{g1}	T_{g2}
80	6	11	8.26	7.99
85	6	9	7.61	7.09
90	6	8	7.03	6.83
95	6	7	6.49	6.47
100	6	6	6.00	6.00
105	7	6	6.47	6.49
110	8	6	6.83	7.03
115	9	6	7.09	7.61
120	11	6	7.99	8.26

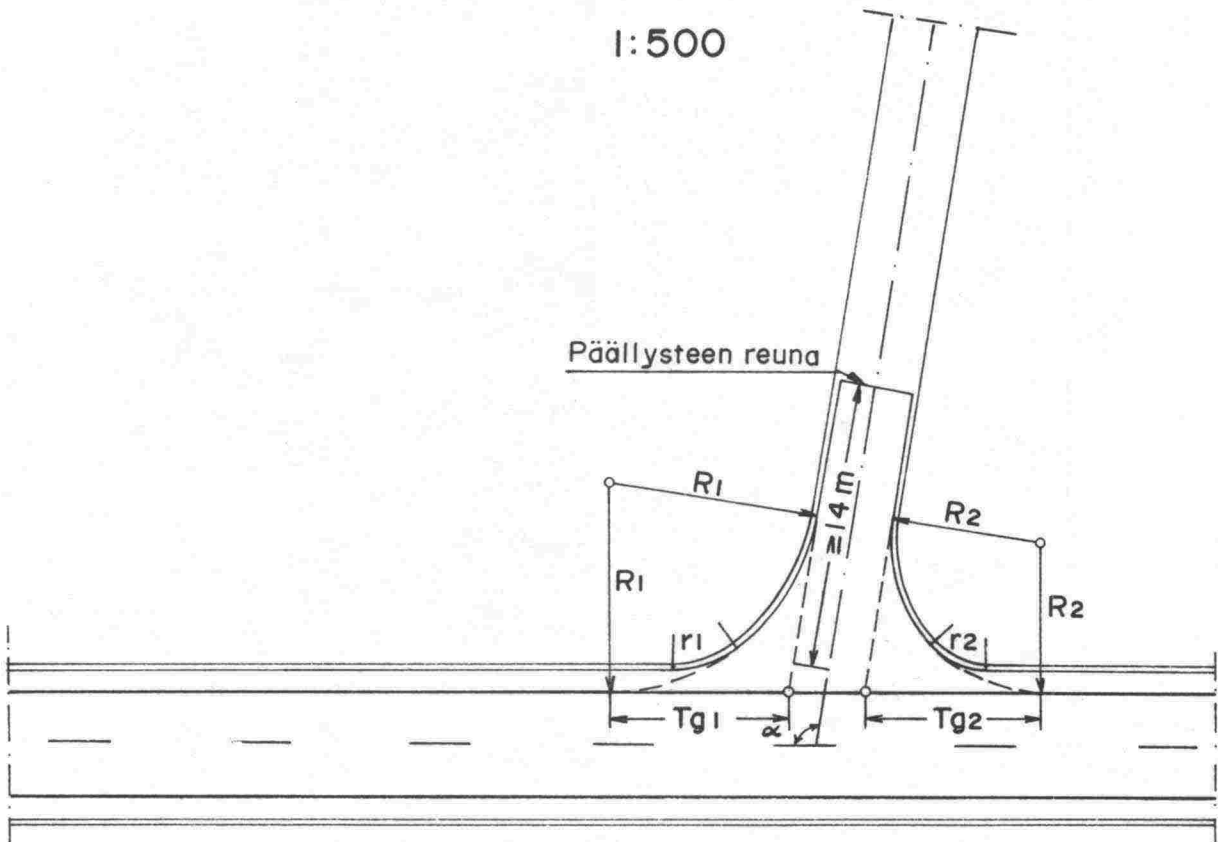
$$80^g \leq \alpha \leq 120^g$$

R_1 ja R_2 määrätään pyöristämällä α lähimpään taulukossa esitettyyn arvoon

$$r_1 \approx \frac{R_1}{2}$$

$$r_2 \approx \frac{R_2}{2}$$

Tasoliittymien normaalipiirustukset

Avoin liittymä AV-B 110^g

Liittymätyyppiä käytetään liittyvän tien liikenteen ollessa 20...100 ajon./vrk ja tästä suurin osa henkilöautoliikennettä tai <20 ajon./vrk ja tästä osa säännöllistä kuorma-auto tai perävaunullista traktoriliikennettä

α [g]	R_1 [m]	R_2 [m]	T_{g1}	T_{g2}
80	10	19	13.76	13.80
85	10	16	12.68	12.61
90	10	14	11.71	11.96
95	10	12	10.82	11.06
100	10	10	10.00	10.00
105	12	10	11.09	10.82
110	14	10	11.96	11.71
115	16	10	12.61	12.68
120	19	10	13.60	13.76

$$80^g \leq \alpha \leq 120^g$$

R_1 ja R_2 määrätään pyöristämällä α lähimpään taulukossa esitettyyn arvoon

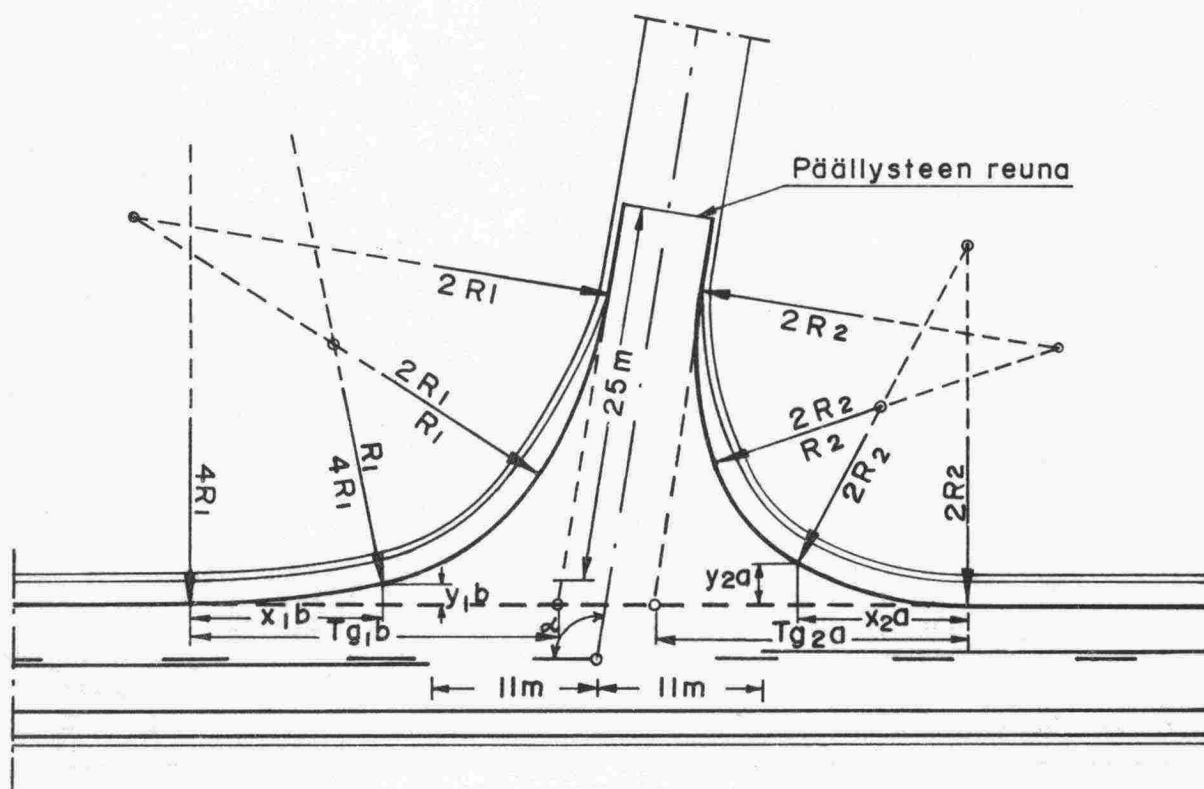
$$r_1 \approx \frac{R_1}{2}$$

$$r_2 \approx \frac{R_2}{2}$$

Tasoliittymien normaalipiirustukset

Avoin liittymä AV-C 110^g

1:500

Liittymätyyppiä käytetään liittyvän tien liikennemäärän ollessa suurempi kuin tyyppin AV-B yhteydessä, mikäli liikennemäärä ei edellytä liittyvässä suunnassa kanavoitettua liittymän rakentamista

α [g]	R1 [m]	R2 [m]
80	12	23
85	12	19
90	12	16
95	12	14
100	12	12
105	14	12
110	16	12
115	19	12
120	23	12

$$80^g \leq \alpha \leq 120$$

R1 ja R2 määrätään pyöristämällä α lähimpään taulukossa esitettyyn arvoon.

Muut päämitat saadaan kaariyhdistelmien 2R-R-4R ja 2R-R-2R mitoitusaulukoista (kuvat 22 ja 23).

Kuva 19

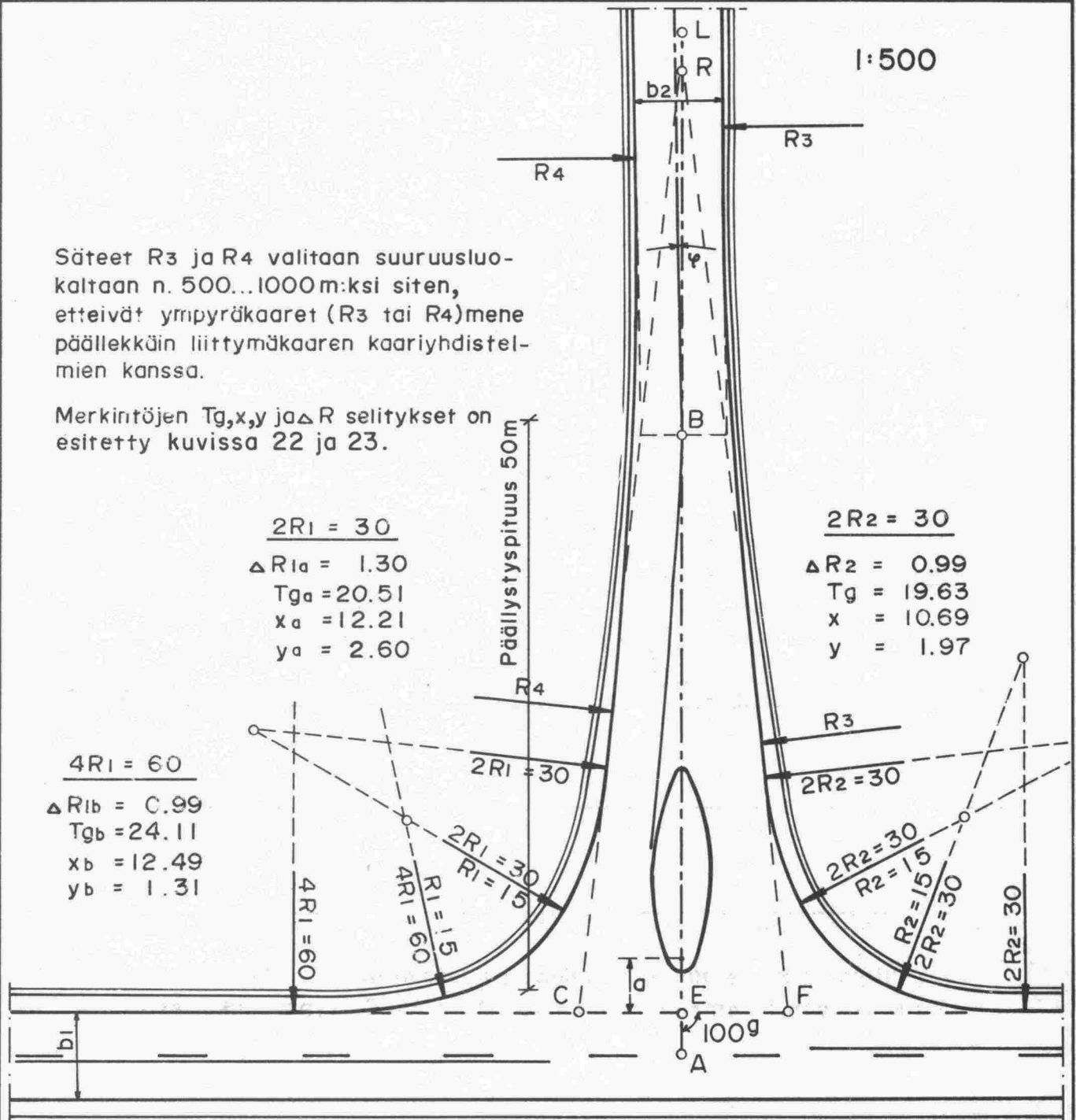
Tasoliittymien normaalipiirustukset

Liittyvässä suunnassa kanavoitu liittymä T/LK 100^g

1:500

Säteet R₃ ja R₄ valitaan suuruusluokaltaan n. 500...1000m:ksi siten, etteivät ympyräkaaret (R₃ tai R₄) mene päällekkäin liittymäkaaren kaariyhdistelmien kanssa.

Merkintöjen T_g, x, y ja ΔR selitykset on esitetty kuvissa 22 ja 23.

$$\begin{aligned} 2R_1 &= 30 \\ \Delta R_{1a} &= 1.30 \\ T_{ga} &= 20.51 \\ x_a &= 12.21 \\ y_a &= 2.60 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2R_2 &= 30 \\ \Delta R_2 &= 0.99 \\ T_g &= 19.63 \\ x &= 10.69 \\ y &= 1.97 \end{aligned}$$

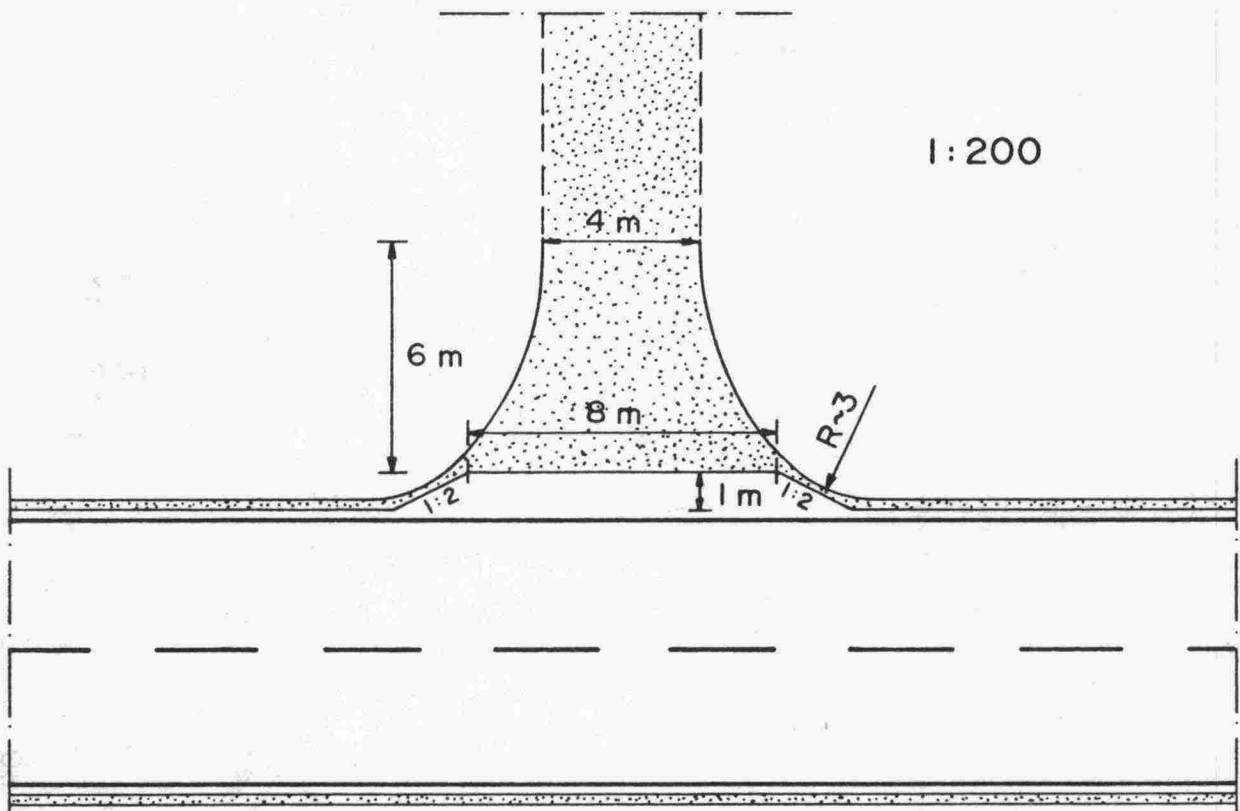
$$\begin{aligned} 4R_1 &= 60 \\ \Delta R_{1b} &= 0.99 \\ T_{gb} &= 24.11 \\ x_b &= 12.49 \\ y_b &= 1.31 \end{aligned}$$

b ₁	b ₂	AL	AR	AB
7.5	7.5	86.20	83.11	49.94
7.5	7.0	86.20	83.11	52.25
7.5	6.0	86.20	83.11	56.87
7.0	7.0	85.95	82.86	52.00
7.0	6.0	85.95	82.86	56.62
6.0	6.0	85.45	82.36	56.12

$$\begin{aligned} CE &= 8.50 \\ EF &= 9.00 \\ a &= 4.50 \\ b &= 0.00 \end{aligned}$$

Tasoliittymien suunnittelu

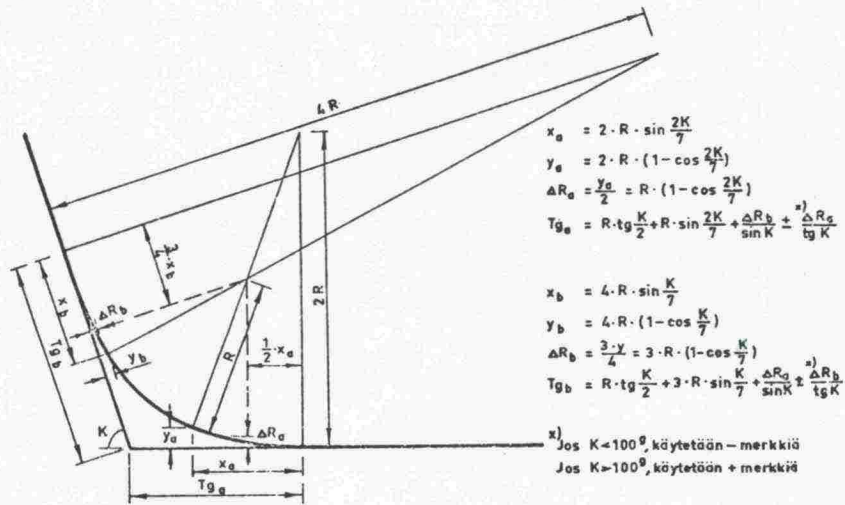
Maatalousliittymä M

Jos liittymää käytetään säännöllisesti puutavaranojooon, liittymä tehdään sitä käyttävän liikenteen mukaan AV-B tai AV-C tyyppin mukaisesti.

Tasoliittymien suunnittelu

Kaariyhdistelmän 2R-R-4R mitoitus-taulukko

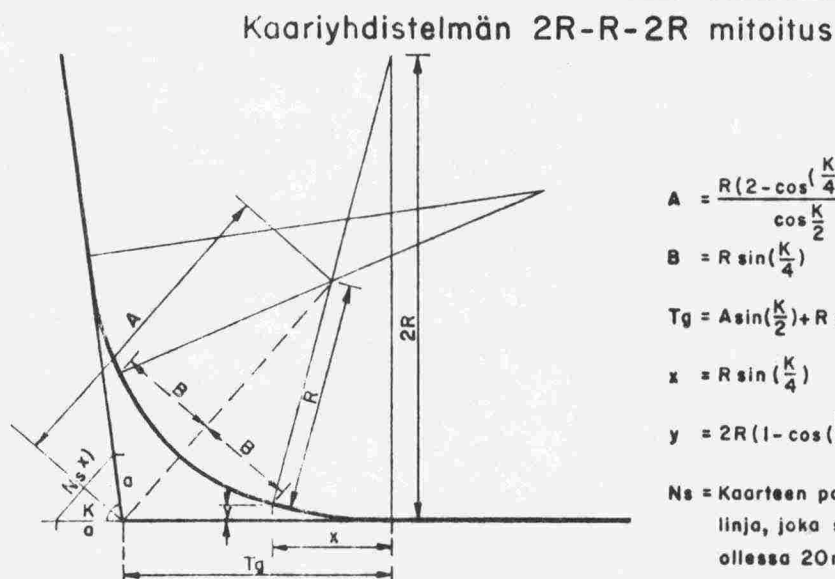
Taulukko on laskettu arvolle $R = 1$ m. Kertomalla taulukon arvot
k.o. säteen mittaluvulla saadaan halutut paalutusmitat

K [g]	ΔR_a	Tg_a	x_a	y_a	ΔR_b	Tg_b	x_b	y_b
80	0.06377	1.10789	0.70274	0.12753	0.04821	1.231360	0.71423	0.06428
81	0.06535	1.12581	0.71117	0.13070	0.04943	1.33407	0.72305	0.06590
82	0.06696	1.14387	0.71953	0.13391	0.05064	1.35475	0.73189	0.06752
83	0.06858	1.16217	0.72791	0.13716	0.05189	1.37561	0.74071	0.06918
84	0.07023	1.18064	0.73625	0.14045	0.05314	1.39669	0.74952	0.07085
85	0.07189	1.19933	0.74459	0.14377	0.05441	1.41796	0.75834	0.07254
86	0.07357	1.23122	0.75291	0.14713	0.05570	1.45241	0.76715	0.07426
87	0.07527	1.23735	0.76122	0.15053	0.05699	1.46116	0.77596	0.07599
88	0.07637	1.25671	0.76951	0.15393	0.05831	1.48308	0.78476	0.07774
89	0.07872	1.27628	0.77779	0.15744	0.05963	1.50527	0.79357	0.07951
90	0.08048	1.29610	0.78605	0.16095	0.06098	1.52767	0.80236	0.08130
91	0.08225	1.31616	0.79430	0.16449	0.06233	1.55033	0.81115	0.08311
92	0.08404	1.33649	0.80253	0.16807	0.06371	1.57323	0.81994	0.08494
93	0.08585	1.35705	0.81074	0.17169	0.06509	1.59640	0.82872	0.08679
94	0.08768	1.37789	0.81892	0.17535	0.06649	1.61984	0.83750	0.08866
95	0.08952	1.39903	0.82712	0.17905	0.06791	1.64355	0.84627	0.09054
96	0.09139	1.42043	0.83528	0.18278	0.06934	1.66756	0.85505	0.09246
97	0.09327	1.44214	0.84343	0.18654	0.07079	1.69185	0.86381	0.09438
98	0.09517	1.46414	0.85156	0.19035	0.07225	1.71644	0.87257	0.09633
99	0.09709	1.48646	0.85967	0.19419	0.07373	1.74136	0.88134	0.09830
100	0.09903	1.50910	0.86777	0.19806	0.07522	1.76659	0.89008	0.10029
101	0.10099	1.53207	0.87584	0.20197	0.07672	1.79216	0.89883	0.10230
102	0.10296	1.55539	0.88391	0.20592	0.07824	1.81807	0.90757	0.10432
103	0.10495	1.57906	0.89195	0.20991	0.07978	1.84434	0.91632	0.10637
104	0.10697	1.60309	0.89997	0.21393	0.08132	1.87097	0.92514	0.10843
105	0.10899	1.62751	0.90798	0.21799	0.08289	1.89798	0.93378	0.11052
106	0.11194	1.65240	0.91597	0.22388	0.08447	1.92629	0.94251	0.11262
107	0.11310	1.67752	0.92394	0.22621	0.08606	1.95318	0.95122	0.11475
108	0.11519	1.70315	0.93189	0.23037	0.08768	1.98142	0.95994	0.11690
109	0.11729	1.72919	0.93983	0.23458	0.08929	2.01007	0.96865	0.11906
110	0.11940	1.75569	0.94774	0.23881	0.09093	2.03916	0.97736	0.12124
111	0.12154	1.78265	0.95563	0.24308	0.09258	2.06872	0.98606	0.12344
112	0.12369	1.81101	0.96351	0.24739	0.09425	2.09876	0.99476	0.12567
113	0.12586	1.83786	0.97105	0.25173	0.09593	2.12929	1.00345	0.12791
114	0.12805	1.86647	0.97920	0.25611	0.09763	2.16034	1.01214	0.13017
115	0.13026	1.89544	0.98701	0.26052	0.09934	2.19192	1.02082	0.13245
116	0.13248	1.92495	0.99481	0.26497	0.10106	2.22404	1.02949	0.13475
117	0.13472	1.95504	1.00259	0.26945	0.10280	2.25673	1.03817	0.13707
118	0.13698	1.98573	1.01035	0.27396	0.10456	2.29002	1.04683	0.13941
119	0.13926	2.01702	1.01808	0.27852	0.10633	2.32392	1.05549	0.14177
120	0.14155	2.04895	1.02580	0.28310	0.10811	2.35846	1.06415	0.14415

Tasoliittymien suunnittelu

Kaariyhdistelmän 2R-R-2R mitoitus

$$A = \frac{R(2 - \cos(\frac{K}{4}))}{\cos(\frac{K}{2})}$$

$$B = R \sin(\frac{K}{4})$$

$$Tg = A \sin(\frac{K}{2}) + R \sin(\frac{K}{4})$$

$$x = R \sin(\frac{K}{4})$$

$$y = 2R(1 - \cos(\frac{K}{4}))$$

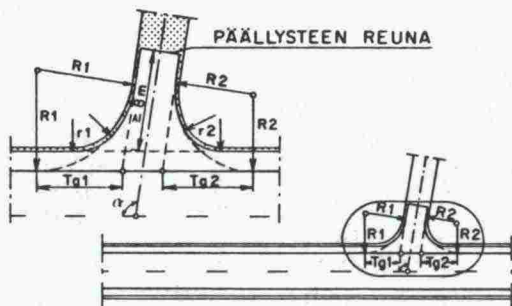
N_s = Kaarteen paalutusta varten laskettu apulinja, joka saadaan kulman K arvolla a -n ollessa 20m. Esim. $K=80$ gon, $N_s=23,51$ m.

Taulukko on laskettu arvolle $R=1$ m. Kertomalla taulukon arvot k.o. säteen mittaluvulla saadaan halutut paalutusmitat

K[gon]	$N_s x$ [m]	A	B	Tg	x	y
80	23.51	1.29557	0.30902	1.07112	0.61803	0.09789
81	23.76	1.30556	0.31275	1.08841	0.62550	0.10033
82	24.02	1.31477	0.31648	1.10589	0.63295	0.10280
83	24.27	1.32418	0.32020	1.12356	0.64040	0.10530
84	24.52	1.33381	0.32392	1.14142	0.64783	0.10783
85	24.76	1.34365	0.32763	1.15948	0.65526	0.11039
86	25.01	1.35372	0.33134	1.17774	0.66268	0.11298
87	25.25	1.36403	0.33504	1.19622	0.67008	0.11559
88	25.50	1.37456	0.33874	1.21492	0.67748	0.11824
89	25.74	1.38534	0.34243	1.23384	0.68486	0.12091
90	25.98	1.39637	0.34612	1.25299	0.69223	0.12362
91	26.22	1.40765	0.34980	1.27237	0.69960	0.12635
92	26.45	1.41920	0.35347	1.29201	0.70695	0.12911
93	26.69	1.43101	0.35715	1.31189	0.71429	0.13190
94	26.92	1.44310	0.36081	1.33203	0.72162	0.13472
95	27.15	1.45547	0.36447	1.35245	0.72894	0.13757
96	27.38	1.46813	0.36812	1.37313	0.73625	0.14045
97	27.61	1.48110	0.37177	1.39410	0.74355	0.14335
98	27.84	1.49437	0.37542	1.41536	0.75083	0.14629
99	28.06	1.50795	0.37905	1.43693	0.75810	0.14925
100	28.28	1.52186	0.38268	1.45880	0.76537	0.15224
101	28.51	1.53611	0.38631	1.48100	0.77262	0.15526
102	28.73	1.55070	0.38993	1.50353	0.77986	0.15831
103	28.94	1.56565	0.39354	1.52640	0.78708	0.16139
104	29.16	1.58097	0.39715	1.54962	0.79430	0.16449
105	29.37	1.59666	0.40075	1.57321	0.80150	0.16762
106	29.59	1.61274	0.40434	1.59717	0.80869	0.17079
107	29.80	1.62922	0.40793	1.62153	0.81586	0.17398
108	30.00	1.64612	0.41151	1.64628	0.82303	0.17719
109	30.21	1.66344	0.41509	1.67146	0.83018	0.18044
110	30.42	1.68121	0.41866	1.69706	0.83732	0.18371
111	30.62	1.69943	0.42222	1.72311	0.84445	0.18702
112	30.82	1.71812	0.42578	1.74962	0.85156	0.19035
113	31.02	1.73730	0.42933	1.77660	0.85866	0.19370
114	31.22	1.75699	0.43287	1.80408	0.86575	0.19709
115	31.41	1.77720	0.43641	1.83207	0.87282	0.20050
116	31.61	1.79794	0.43994	1.86059	0.87988	0.20394
117	31.80	1.81925	0.44346	1.88966	0.88692	0.20741
118	31.99	1.84114	0.44698	1.91931	0.89396	0.21091
119	32.18	1.86362	0.45049	1.94954	0.90098	0.21444
120	32.36	1.88673	0.45399	1.98039	0.90798	0.21799

AVOIN LIITTYMÄ AV-A

α [g]	R1[m]	R2[m]	Tg1	Tg2
80	6	11	8,26	7,99
85	6	9	7,61	7,09
90	6	8	7,03	6,83
95	6	7	6,49	6,47
100	6	6	6,00	6,00
105	7	6	6,47	6,49
110	8	6	6,83	7,03
115	9	6	7,09	7,61
120	11	6	7,99	8,26

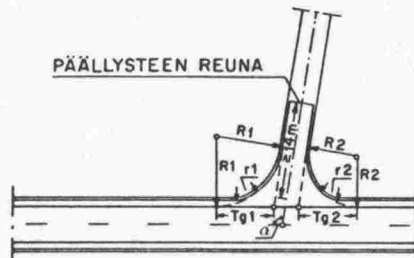
LIITTYMÄTYYPPIÄ KÄYTETÄÄN LIITTYVÄN TIEN LIIKENTEEN OLLESSA ETUPAASSA HENKILÖAUTOLIIKENNETTÄ ≤ 20 AUTOA/VRK.

$$80^\circ \leq \alpha \leq 120^\circ$$

R1 JA R2 MÄÄRÄTÄÄN PYÖRISTÄMÄLLÄ α LÄHIMPÄÄN TAULUKOSSA ESITETTYYN ARVOON.

$$r1 \sim \frac{R1}{2} \quad r2 \sim \frac{R2}{2}$$

AVOIN LIITTYMÄ AV-B

α [g]	R1[m]	R2[m]	Tg1	Tg2
80	10	19	13,76	13,80
85	10	16	12,68	12,61
90	10	14	11,71	11,96
95	10	12	10,82	11,06
100	10	10	10,00	10,00
105	12	10	11,09	10,82
110	14	10	11,96	11,71
115	16	10	12,61	12,68
120	19	10	13,60	13,76

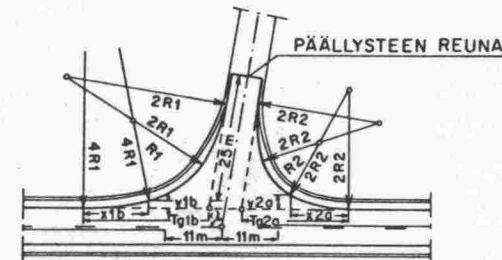
LIITTYMÄTYYPPIÄ KÄYTETÄÄN LIITTYVÄN TIEN LIIKENTEEN OLLESSA: 20...100 AUTOA/VRK JA TÄSTÄ SUURIN OSA HENKILÖAUTOLIIKENNETTÄ TAI ~ 20 AUTOA/VRK JA TÄSTÄ OSA SÄÄNNÖLLISTÄ KUORMA-AUTO- TAI PERÄVAUNULLISTA TRAKTORILIIKENNETTÄ.

$$80^\circ \leq \alpha \leq 120^\circ$$

R1 JA R2 MÄÄRÄTÄÄN PYÖRISTÄMÄLLÄ α LÄHIMPÄÄN TAULUKOSSA ESITETTYYN ARVOON.

$$r1 \sim \frac{R1}{2} \quad r2 \sim \frac{R2}{2}$$

AVOIN LIITTYMÄ AV-C

α [g]	R1[m]	R2[m]
80	12	23
85	12	19
90	12	16
95	12	14
100	12	12
105	14	12
110	16	12
115	19	12
120	23	12

LIITTYMÄTYYPPIÄ KÄYTETÄÄN LIITTYVÄN TIEN LIIKENTEEN OLLESSA SUUREMPI KUIN AV-B TYYPIN YHTEYDESSÄ ON MAINITTU MIKÄLI LIIKENNEMÄÄRÄ EI EDELYTÄ LIITTYVÄSSÄ SUUNNASSA KANAVOIDUN LIITTYMÄN RAKENTAMISTA.

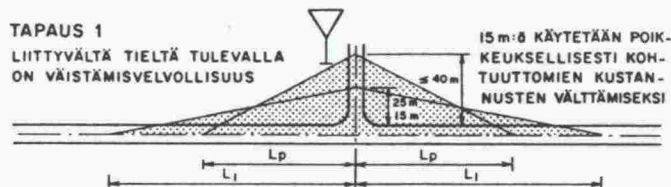
$$80^\circ \leq \alpha \leq 120^\circ$$

R1 JA R2 MÄÄRÄTÄÄN PYÖRISTÄMÄLLÄ α LÄHIMPÄÄN TAULUKOSSA ESITETTYYN ARVOON. MUUT PÄÄMITAT SAADAAN KAARIYHDISTELMIEN 2R-R-4R JA 2R-R-2R MITOITUSTAULUKOISTA.

MITOITUSNOPEUS (km/h)	MITOITUSPYSÄHTYMISSÄIKÄÄN VÄHIMMÄISARVOT Lp(m)	MITOITUSLIITTYMISSÄIKÄÄN VÄHIMMÄISARVOT L1 (m) (SULUISSA POIKKEUKSELLISET VÄHIMMÄISARVOT)
40	45	80 (60)
50	60	105 (80)
60	75	130 (100)
70	95	160 (120)
80	120	200 (150)
90	150	230 (190)
100	180	270 (240)

TAPAUSET 1

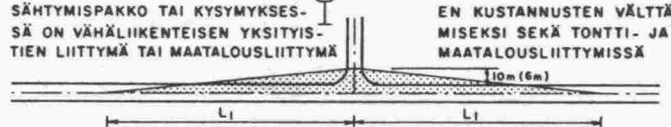
LIITTYVÄLTÄ TIETÄ TULEVALLA ON VÄISTÄMISVELVOLLISUUS

15m:8 KÄYTETÄÄN POIKKEUKSELLISESTI KOHTUUTTOIMIEN KUSTANNUSTEN VÄLTÄMISEKSI

TAPAUSET 2

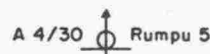
LIITTYVÄLTÄ TIETÄ TULEVALLA ON LIIKENNEMERKILLÄ OSOITETTU PYSÄHTYMISPAKKO TAI KYSYMYKSESSÄ ON VÄHÄLIIKENTEISEN YKSITYISTIEN LIITTYMÄ TAI MAATALOUSLIITTYMÄ

6m:8 KÄYTETÄÄN POIKKEUKSELLISESTI KOHTUUTTOIMIEN KUSTANNUSTEN VÄLTÄMISEKSI SEKÄ TONTTI- JA MAATALOUSLIITTYMISSÄ

NÄKEMÄLEIKKAUKSET JA -RAIVAUKSET TÄMÄN PIIRUSTUKSEN MUKAAN ELLEI SUUNNITELMASSA TOISIN MAINITA

PÄÄTIEN PITUUSLEIKKAUKSESSA LIITTYMÄN TYYPPI JA RAKENNE OSOITETAAN MERKINNÄLLÄ ESIM.

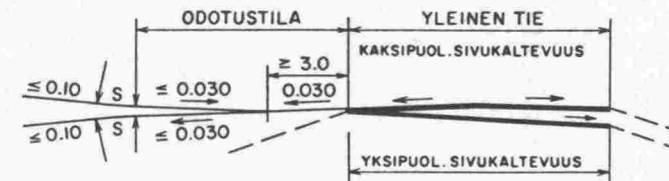
- LIITTYMÄ TIEN VASEMMALLA PUOLELLA
- LIITTYMÄTYYPPI A
- LIITTYVÄN TIEN LEVEYS 4m
- LIITTYVÄN TIEN PÄÄLLYSRAKENTEEN PAKSUUS 30 cm
- LIITTYMÄSSÄ RUMPU N:0 5

PÄÄTIEN PITUUSKALTEVUUDEN ENIMMÄISARVOT LIITTYMÄN KOHDALLA

TIEN LUOKKA	PITUUSKALTEVUUDEN ENIMMÄISARVO %	
	LIIKENTEELLISESTI MERKITTÄVÄ	TONTTILIITTYMÄ
VALTA- JA KANTATIET	3 (4)	(4) (5)
SEUDULLISET JA KOKOOJATIET	3 (5)	4 (6)
YHDYSTIET	4 (6)	6 (8)

PÄÄTIEN ENIMMÄISSIVUKALTEVUUS LIITTYMÄN KOHDALLA 0,05

PITUUSLEIKKAUS

ODOTUSTILAN JA PYÖRISTYSSÄTEEN S VÄHIMMÄISARVOT

LIITTYMÄ	ODOTUSTILA	S
AV-A-TYYPPI	8m	30m
AV-B-TYYPPI	14m	100m
AV-C-TYYPPI	25m	100m

YKSITYISTIEN LIITTYMÄ

N^o Ty 5/11

TVH: Sts

6. RAKENTAMINEN JA KUNNOSSAPITO

6.0 YLEISTÄ

Yksityisen tien liittäminen yleiseen tiehen tulee tehdä niin, ettei liittymästä ole vaaraa yleisen tien liikenteelle tai haittaa kunnossapidolle. Yksityistien liittämiseksi yleiseen tiehen tarvitaan seuraavat yleisen tien tiealueella olevat rakenteet ja laitteet:

- yksityinen tie liittymäkaarineen yleisen tien tiealueen rajan ja yleisen tien päällysteen reunan tai päällystämättömällä tiellä tien reunan väliseltä osalta mahdollisine kaiteineen ja tulppasaarekkeineen
- yksityisen tien liittymärumpu yleisen tien sivuojan kohdalla
- liikennemerkkit
- liittymän kanavoinnin tai leventäminen edellyttämät rakenteet ja laitteet yleisen tien suunnassa.

6.1 LIITTYMÄN RAKENTAMINEN

6.11 LUPA TIEALUEESEEN KOHDISTUVAA TYÖTÄ VARTEN

Tielain 53 §:n mukaan tarvitaan lupa tiealueeseen kohdistuvaa työtä varten. Liittymälupa sisältää tämän luvan (ks. liite 2).

Yksityisen tien liittymää varten, silloin kun ei varsinaista liittymälupaa tarvita (liittymän rakentaminen paikallistielle tai maatalousliittymä sekä katu- tai rakennuskaavatieliittymän rakentamiseen), on hankittava tie- ja vesirakennuspiiriltä lupa tiealueeseen kohdistuvaa työtä varten. Lupa annetaan kirjallisena samalla lomakkeella kuin liittymälupa (liite 2). Se sisältää myös ohjeet liittymän rakentamisesta.

Liittymän rakentamista ei saa aloittaa ennenkuin e.m. tieviranomaisen lupa on saatu. Liittymää rakennettaessa on noudatettava luvassa annettuja ehtoja ja rakennustyön valvojaksi määrätyn henkilön antamia tarkempia määräyksiä.

6.12 RAKENNUSTYÖ JA KUSTANNUSVASTUU

Yksityisen tien liittymän rakentaa tai parantaa sekä kustantaa joko yksityisen tien tai yleisen tien pitäjä tapauksesta riippuen.

Liittymä- tai työluvan perusteella toteutettavan uuden liittymän rakentaa ja kustantaa yleensä yksityisen tien pitäjä.

Liittymän päällystäminen sekä yleisen tien ajorataan muutoksia aiheuttavan liittymän rakentaminen voidaan sopia myös tehtäväksi yleisen tien pitäjän toimesta yksityisen tien pitäjän kustannuksella. Vähäliikenteisen yksityistie-liittymän päällystämisen voi yleisen tien pitäjä harkintansa mukaan ajoittaa lähitulevaisuudessa tapahtuvaan yleisen tien päällystämistyön yhteyteen. Yleensä yksityistieliittymät on kuitenkin päällystettävä ennen käyttöönottoa (edellyttäen, että yleinen tie on päällystetty).

Mikäli olemassa oleva yksityistieliittymä todetaan kunnoltaan tai sijainniltaan liikenneturvallisuudelle vaaralliseksi tai siitä on haittaa yleisen tien kunnossapidolle, voidaan tielain 52 §:n 3. momentin perusteella yksityisen tien pitäjä velvoittaa kustannuksellaan ryhtymään toimenpiteisiin liittymän parantamiseksi tai siirtämiseksi.

Yleisen tien pitäjä rakentaa tai parantaa yksityistieliittymän kustannuksellaan seuraavissa tapauksissa.

1. Liittymän rakentaminen johtuu yleisen tien parantamisen yhteydessä tapahtuvasta ennestään olevan yhteyden katkaisemisesta.
2. Yksityisten teiden liittymä- ja järjestelysuunnitelmaa toteutettaessa.
3. Liittymän kanavointi tai leventäminen yleisen tien suunnassa johtuu yleisen tien liikennemäärän kasvusta yksityistien liikenteen kasvun pysyessä edelleen vähäisenä.
4. Jos luvan perusteella aikanaan rakennettu yksityistieliittymä todetaan olevan liikenneturvallisuuden kannalta epäedullisessa paikassa ja liittymän parantaminen on halvempi toimenpide kuin liittymän paikan muuttaminen tai yleisen tien parantaminen liittymän kohdalla. Edellytyksenä on kuitenkin, ettei yksityistieliittymän käyttötarkoitus ole muuttunut eikä yksityistien liikenne ole merkittävästi kasvanut.
5. Jos huoltoasemaliittymää, joka on aikanaan toteutettu yleisen tien pitäjältä saadun luvan perusteella, joudutaan liikenneturvallisuuksista parantamaan, vastaa yleisen tien pitäjä yleiseen tiehen kohdistuvista parantamiskustannuksista. Mikäli liittymän parantamistarve johtuu huoltoaseman palvelujen laajentumisesta (esim. ravintola), voidaan huoltoaseman pitäjä velvoittaa osallistumaan koko liittymän parantamistöiden kustannuksiin.

Kohtien 3 - 5 tarkoittamissa tapauksissa kustannusvelvollisuus määräytyy ensisijaisesti lupaehtojen perusteella. TVL voi kuitenkin harkintansa mukaan osallistua liittymän parantamiskustannuksiin, jos parantamistyön kustannukset ovat yksityiselle kohtuuttoman suuret ja liikenneturvallisuus kuitenkin edellyttää liittymän parantamista.

Olemassa olevat päällystämättömät yksityistie-liittymät päällystetään yleisen tien parantamisen tai päällystämisen yhteydessä.

Jos yksityistieliittymän rakentamisen aikana joudutaan tilapäisesti kaventamaan yleisen tien ajorataa tai suorittamaan liikennejärjestelyjä, on näistä sovittava tieviranomaisen kanssa ja noudatettava annettuja ohjeita. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota liikenneturvallisuuden säilymiseen rakennustyön aikana.

Kun yleistä tietä parannetaan tai rakennetaan voidaan yleisen tien pitäjän toimesta ja kustannuksella tehdä yksi maatalousliittymä kullekin metsä- ja maatalousalueelle, mikäli alueen eri osille on esteetön pääsy. Mahdollisuuksien mukaan tulee yhteys metsä- ja maatalousalueille järjestää päätiehen liittyvien alemmpiluokkaisten teiden välityksellä. Jos alueen sisäiset kuluyhteydet ovat vaikeasti järjestettävissä tai niiden järjestäminen tulee kohtuuttoman kalliiksi, esim. suurehkon ojan tai kallion takia, voidaan yleisen tien pitäjän toimesta ja kustannuksella tehdä tarpeellinen määrä maatalousliittymiä haittakorvausten välttämiseksi.

Maanomistajan esittäessä tilusten laajuuden perusteella ylimääräisiä maatalousliittymiä, voidaan hakijalle antaa ohjeet tarvittavien liittymien rakentamiseen omalla kustannuksellaan.

6.13 RAKENNUSTYÖN VALVONTA

Tie- ja vesirakennuspiiri vastaa yksityistie-liittymän rakentamisen aikaisesta valvonnasta ja antaa ohjeita liittymän rakentamiseksi.

Valvontaan kuuluu alkutarkastus, mahdolliset välitarkastukset ja lopputarkastus sekä liittymän hyväksyminen valmiiksi.

Alkutarkastuksessa todetaan liittymän paikka, annetaan liittymän rakennetta koskevia ohjeita sekä sovitaan tarvittavista liikennejärjestelyistä.

Lopputarkastuksessa todetaan, onko liittymä rakennettu lupaehtojen mukaisesti. Liittymä hyväksytään valmiiksi vasta sitten, kun liittymän rakentaja on korjannut tarkastuksessa mahdollisesti havaitut puutteet.

Kun liittymä on lopullisesti hyväksytty, tulee siitä tehdä merkintä liittymäkortistoon (liite 5).

Jos myönnettyä liittymää ei rakenneta määräajassa ja liittymälupa raukeaa, tulee tästä tehdä ilmoitus tie- ja vesirakennuspiirille.

6.2 LIITYMÄN KUNNOS- SAPITO

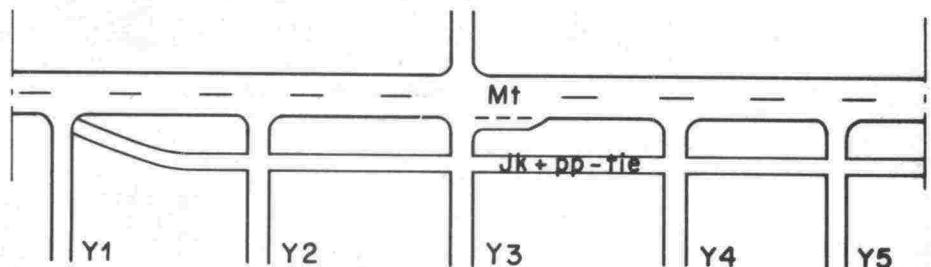
6.21 KUNNOSSAPIDON SUORITTAMINEN

Yksityisen tien liittymä rakenteineen ja laitteineen on pidettävä yleensä yksityisen tien pitäjän toimesta ja kustannuksella liikennettä ja liikenneturvallisuutta tyydyttävässä kunnossa. Tavallisimmat kunnossapitotoimenpiteet ovat

- näkemäraivaukset tarvittaessa
- huolehtiminen liittymärummun kunnosta ja puhtaudesta
- huolehtiminen liittymän ajopinnan tasaisuudesta ja mahdollisen päällysteen kunnosta ja liukkauden torjunnasta odotustilan osalta
- huolehtiminen liikennemerkkien puhtaudesta.

Jos yksityisen tien liittymää varten on yleiselle tielle rakennettu lisäkaistoja (esim. pääsuunnassa kanavointi tai ryhmittymiskaista oikealle kääntyville) vastaa ajoradan pinnan ja tarvittavien liikennemerkkien kunnossapidosta yleisen tien pitäjä kustannuksellaan.

Jos yleiseen tiehen kuuluu erillinen kev. liikenteen tie, joka risteää yksityisiä tietä, kuuluu yleisen tien ja erillisen kev. liikenteen tien välisen yksityistien kunnossapito pääsääntöisesti yksityisen tien pitäjälle.

Kuva 24. Erillinen kev. liikenteen tie risteää yksityisiä teitä

Tapauksissa, joissa yksityisen tien liittymä toimii myös yleisen tien jk+pp-liikenteen yhteytenä, voi yleisen tien pitäjä harkintansa mukaan vastata kustannuksellaan jk+pp-liikenteen kulun ja turvallisuuden edellyttämistä kunnossapitotoimenpiteistä. Toimenpiteet käsittävät yleensä liukkauden torjunnan ja lumen poistamisen sekä päällysteen korjauksen. Liittymän kunnossapidosta tulee sopia yksityisen tien pitäjän kanssa.

6.22 KUNNOSSAPIDON VALVONTA

Yksityisen tien liittymän kunnossapidon valvon-
nasta vastaa tie- ja vesirakennuspiiri.

Jos liittymän kunnossapidossa havaitaan laimin-
lyönnejä tulee asianomaista kehoittaa määrääjas-
sa suorittamaan tarvittavat kunnossapitotoimen-
piteet tai muutoin ne tehdään yleisen tienpitä-
jän toimesta asianomaisen kustannuksella.

Jos liittymän kunnossapidon laiminlyönnistä on
välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai
tien rakenteelle, on ryhdyttävä välittömästi
toimenpiteisiin asiantilan korjaamiseksi.

Kehotus voidaan ensin antaa suullisesti määrääi-
koineen. Jos vaadittuja toimenpiteitä ei määrä-
aikaan mennessä ole suoritettu, lähetetään yksi-
tyisen tien pitäjälle uusi kirjallinen kehoitus
määräaikoineen liitteessä 6 olevan mallin mukai-
sesti.

7. VALVONTA

7.1 LIITTYMIEN KÄYTTÖ

Yksityisen tien liittymän rakentamisen ja
käyttöönoton jälkeen on myös valvottava, että
liittymää käytetään ainoastaan siihen tarkoi-
tukseen, johon se on myönnetty.

Mikäli liittymää käytetään lupaehtojen vastai-
sesti, huomautetaan siitä liittymän käyttäjälle.
Jos liittymän käyttötarkoitusta halutaan muuttaa,
on siitä tehtävä hakemus yleisen tien pitäjälle.
Mikäli liittymän käyttötarkoituksen muuttamiseen
ei voida suostua ja liittymää edelleen käytetään
lupaehtojen vastaisesti, voidaan nojautua tielain
100 §:n rangaistussäännöksiin ja kääntyä läänin-
hallituksen puoleen (TL 101 §).

Jos maatalousliittymää ryhdytään luvatta käyt-
tämään yksityistien liittymänä johonkin muuhun
kuin maa- ja metsätalouskäyttöön menetellään
periaatteessa kuten edellä. Ellei liittymälupaa
hakemuksesta myönnetä, voidaan hakijalle ilmoit-
taa, että liittymä poistetaan TVL:n toimesta,
jos sitä edelleen käytetään yksityisen tien
liittymänä. Maatalousliittymää ei kuitenkaan
voida poistaa jos sitä edelleen tarvitaan maa-
ja metsätalousajoihin.

Liittymien käytön valvontaa varten on suositel-
tavaa pitää yllä liittymäkortistoa, jossa kor-
tille on merkitty liittymän perustiedot. Liit-
teenä 5 on malli tällaisesta kortista.

7.2 LUVATTOMAT LIITTYMÄT

Luvattomia liittymiä voi syntyä seuraavasti:

1. Liittymä rakennetaan hakematta siihen lupaa.
2. Liittymä rakennetaan siitä huolimatta, että liittymälupahakemus on evätty.
3. Liittymä rakennetaan vastoin ohjeita tai lupaehtoja.
4. Määräajaksi myönnetty liittymä jää käyttöön määräajan jälkeen.
5. Tilapäistä liittymää (esim. puutavaran otto) ei poisteta käytön jälkeen.

Kun havaitaan luvaton liittymä, on yksityisen tien pitäjää kehotettava hakemaan liittymälupa tai poistamaan liittymä.

Kehotus on tehtävä kirjallisesti. Siinä ilmoitetaan yksityisen tien pitäjälle, että liittymä on rakennettu ilman tielain edellyttämää lupaa ja tästä syystä TVL:n piirille on osoitettava lupahakemus tai muuten liittymä voidaan TVL:n toimesta purkaa.

Jos on selvää, ettei luvatta rakennettua liittymää voida sallia edes toiseen paikkaan siirrettynä, kehoitetaan asianomaista poistamaan liittymä.

Ellei liittymälupaa hakemuksen johdosta myönnetä tai liittymää ei juuri rakennetulle paikalle voida sallia, on yksityisen tien pitäjä määrättävä poistamaan tai siirtämään liittymä.

Jos liittymää tielain 52 §:n säännösten mukaan ei voida sallia, on kielteinen kanta aina perusteltava. Samalla voidaan osoittaa mahdollinen muu kulkuyhteys (lähin liittymä). Kirjeessä on myös ilmoitettava, että TVL:n piirin tekemä ratkaisu voidaan saattaa lääninhallituksen tutkittavaksi määräajasta riippumatta. TVL:n piirin ratkaisusta mahdollisesti tehty valitus ei kuitenkaan estä liittymän poistamista.

Tielain 101 §:n säännösten perusteella TVL voi poistaa luvatta rakennetun liittymän, ellei yksityisen tien pitäjä sitä TVL:n kehoituksesta huolimatta poista. Toimenpide suoritetaan TVL:n kustannuksella. Lääninhallitus voi kuitenkin määrätä yksityisen tien pitäjän osaksi tai kokonaan korvaamaan aiheutuneet kustannukset yleisen tien pitäjälle.

Poisto-oikeus koskee myös kaava-alueilla olevia yleisiä teitä, koska niillä tarvitaan myös tienpitoviranomaisen lupa liittymän rakentamiseen. Koska kaavan toteuttaminen kuitenkin kuuluu kunnille, on tällöin ensin syytä kääntyä asianomaisen kunnan puoleen ja pyytää, että kunta huolehtisi luvatta rakennettujen liittymien poistamisesta varsinkin jos ne ovat kaavassa kiellettyjä. Mikäli kunta ei huolehdi liittymän poistamisesta, voi tienpitoviranomainen huolehtia tästä, koska liittymän rakentaminen kaava-alueellakin merkitsee tielain 52, 53 ja 101 §:ssä tarkoitettua tiealueeseen kohdistuvaa toimenpidettä.

TIE- JA VESIRAKENNUSLAITOS

LIITYMÄLUPAHAKEMUS/
TYÖLUPAHAKEMUS

Päivämäärä

piiri

Hakijan nimi			
Hakijan osoite ja puhelin			
Kunta	Kylä	Kiinteistö RN:o	
Yleisen tien nimi (TVL täyttää)	Numero (TVL täyttää)	Tieosa (TVL täyttää)	vas./oik. (TVL täyttää)
Liittymän tarkempi sijainti			
Esitetty liittymäpaikka on merkitty maastoon seuraavasti			
Liittymän arvioitu ajoneuvomäärä vuorokaudessa	Henkilöautoliikennettä %	Kuorma-auto- ja traktoriliikennettä %	Täysperävaunullista kuorma-auto- liikennettä %
Lähin samalla puolella tietä oleva liittymä on _____ metrin etäisyydellä, eikä sitä voida käyttää seuraavista syistä:			

Liittymää on tarkoitus käyttää			
☐ vain maa- ja metsätalousajoon	☐ vain jalankulku- ja polkupyöräliikenteeseen		
☐ asuntokiinteistölle kulkuun	☐ lomakiinteistölle kulkuun		
☐ liike- tai teollisuus- tms. kiinteistölle, jolle sijoitetaan seuraavat toiminnot:			
☐ kauppaliike	☐ pankkiliike	☐ postitoimipaikka	☐ teollisuushalli
☐ huoltokorjaamo	☐ polttoaineen jakelu	☐	
Lisäselvityksiä			

Paikka ja aika	Allekirjoitus
----------------	---------------

LIITTEET

Ote peruskartasta, mittakaava

Asemapiirros, mittakaava

Ote rakennus- tai asemakaavasta tai sen luonnoksesta

TIEMESTARIPIIRIN LAUSUNTO

--

HAKEMUS

Hakijan nimi		Hakemuksen päivämäärä	
Hakijan osoite			
Kunta	Kylä	Kiinteistö RN:o	
Yleisen tien nimi	Numero	Tieosa	vas./oik.
Etäisyys			
Suunnitelma ja paalulukema			

☐ LIITTYMÄLUPA	☐ TYÖLUPA
Lupa myönnetään	
☐ hakemuksen mukaisesti	☐ hakemuksesta poiketen
Lupa myönnetään seuraavaan tarkoitukseen	
☐ yksityistieliittymänä vain maa- tai metsätalousajoon (YM)	☐ yksityisen tien liittymänä jalankulku- ja polkupyöräliikenteeseen (YK)
☐ yksityisen tien liittymänä asuntokiinteistölle kulkuun (YA)	☐ yksityisen tien liittymänä lomakiinteistölle kulkuun (YL)
☐ yksityisen tien liittymänä	kulkuun (YE)
Työlupa	
☐ maatalousliittymän rakentamiseen (M)	☐ liittymän rakentamiseen paikallistielle

LISÄKSI TULEE NOUDATTAA SEURAAVIA EHTOJA (maatalousliittymän osalta soveltuvin osin)

- Liittymän ajopinnan leveys saa kapeimmalla kohdalla olla enintään _____ metriä. Yksityisen tien liittymäkulman yleiseen tiehen tulee olla 80–120 goonia.
- Liittymä on rakennettava liitteenä olevan normaalipiirustuksen _____ tyyppin mukaisesti. Yksityisen tien liittymä on mitoitettu palvelemaan enintään _____ ajoneuvoa vuorokausessa. Mikäli liittymän liikenne oleellisesti kasvaa tai liittymän parantaminen tai muuttaminen on tarpeen, tulee Teidän kääntyä tie- ja vesirakennuspiirin puoleen.
- Liittymä rakennetaan ja kunnossapidetään hakijan toimesta ja kustannuksella tie- ja vesirakennuslaitoksen hyväksymällä tavalla.
- Liittymän rakentajan tulee rakennustyöhön ryhtyessään varustaa liittymäpaikka tarvittaessa varoitusmerkillä ja huolehtia muutenkin siitä, että työn suoritamisesta ja valmiista liittymästä ole vaaraa yleisen tien liikenteelle tai kohtuutonta haittaa yleisen tien kunnossapidolle. Liittymän rakentamisessa ja liikenteen varoittamisessa noudatetaan kohdassa 10 mainittu tie- ja vesirakennuspiirin edustajan antamia ohjeita.
- Liittymän pituuskaltevuuden tulee vähintään 3 metrin matkalla yleisen tien reunasta mitattuna olla 3 prosenttia laskeva ja tästä eteenpäin _____ metrin matkalla korkeintaan 3 prosenttia joko nouseva tai laskeva. Liittymän pituus- ja sivukaltevuudet on rakennettava niin, etteivät pintavedet pääse valumaan yleiselle tielle.
- Vapaan näkemän liittymästä on oltava TVL:n teiden suunnittelua koskevien ohjeiden mukainen. Tässä tapauksessa liittymän kohdalla _____ metrin etäisyydellä yleisen tien reunasta mitattuna ja 110 cm:n korkeudelta katsottuna on oltava vähintään _____ metrin esteetön näkyvyys yleisen tien kumppankin suuntaan. Hakijan on huolehdittava siitä, että mainittu näkemäalue on vapaa näkemäesteistä.

7 Veden esteetöntä kulkua varten on sivuojaan tehtävä rumpu, jonka läpimitta on vähintään Ø _____ mm.

Rumpu on asetettava niin syväälle, ettei padotusta synny. Yleisen tien sivuojan syventämisen yhteydessä tehtävä huonokuntoisen rummun uusiminen kuuluu yksityisen tien pitäjälle.

8 Liittymä on päällystettävä alla mainitun pituisella matkalla yleisen tien reunasta mitattuna

Päällystettävä matka	Päällyste
m	

Päällystäminen on suoritettava ennen liittymän käyttöönottoa

Päällystämisen ajankohdasta ja toteuttamisesta voidaan sopia tiemestaripiirin kanssa

9 Yksityisen tien liittymä varustetaan yleisen tien pitäjän toimesta ja kustannuksella alla mainitulla liikennemerkillä, jonka jälkeen liikennemerkkin puhtaana-pidosta huolehtii yksityisen tien pitäjä.

Liikennemerkki

10 Työtä ei saa aloittaa ennen kuin on otettu yhteys tiemestaripiiriin/työmaapäällikköön, jonka antamia ohjeita on noudatettava työn suorittamisessa. Liittymän kunnossapidossa on noudatettava tiemestaripiirin antamia ohjeita. Lisäksi on työn valmistumisesta ilmoitettava tiemestaripiirille lopputarkastuksen suorittamista varten, jossa liittymä hyväksytään.

Tiemestaripiiri

Työmaapäällikkö

Osoite (tiemestaripiirin/työmaapäällikön)

Puhelinnumero

11 Yksityisen tien liittymä on tehtävä valmiiksi alla mainittuun päivämäärään mennessä tai muuten tämä lupa on rauennut.

Liittymä on tehtävä valmiiksi

mennessä

12 Yksityisen tien liittymän käyttö on sallittava myös muille, mikäli kulkuyhteyksien järjestäminen sen kautta viereiselle alueelle myöhemmin niin vaatii ja mikäli yleisen tien pitäjä katsoo sen tarpeelliseksi.

13 Mikäli nyt myönnetyn maatalousliittymän/yksityisen tien liittymän (Y _____) käyttötarkoitusta halutaan muuttaa, on tarvittavan uuden liittymäluvan saamiseksi käännyttävä tie- ja vesirakennuspiirin puoleen.

Tie- ja vesirakennuspiiri

14 Lisäehtoja

LAINKOHDAT JOIHIN LUPA PERUSTUU

Tämä lupa perustuu

yleisistä teistä annetun lain 52 §:n 1 momenttiin/2 momenttiin

yleisistä teistä annetun lain 52 ja 53 §:iin

Muutoksenhaku

Em. lain 52 §:n 7 momentin nojalla asianomaisella on oikeus saattaa, mikäli katsoo siihen olevan aihetta, tämä asia lääninhallituksen tutkittavaksi määrääjasta riippumatta.

LIITTEET

TIEDOKSI

Allekirjoitus

1. Piiri _____	3. Yleisen tien hallinnollinen ☐ vt nro _____ luokka ja tien ☐ kt nro _____ nro ☐ mt nro _____ ☐ pt nro _____
2. Tm-piiri _____	
4. Luvanhakijan nimi _____	5. Hakemuksen pvm. _____
6. Yleisen tien nimi _____	7. Tierekist.muk.osoite _____
8. Kunta: _____	9. Kylä: _____ ☐ vas ☐ oik

10. Liittymäpaikka: ☐ asema- tai rak.kaava-alueella ☐ rakennuskieltoalueella ☐ kaavan reuna-alueella ☐ muualla	11. Yksityisten teiden liittymäjärjestely: ☐ vahvistettu ☐ vahvistettavana ☐ suunnitteilla
--	--

12. Tieolosuhdetiedot liittymän kohdalla

12.1 Yleinen tie	12.2 Liittyvä tie
Pituuskaltevuus . . . . . ☐ nouseva _____ % ☐ laskeva _____ % ☐ vaakasuora	Pituuskaltevuus päätielle ☐ nouseva _____ % tultaessa ☐ laskeva _____ % ☐ vaakasuora
Kaarresäde . . . . . _____ m	Leveys . . . . . _____ m
Kaarteen suunta . . . . . ☐ oik. ☐ vas.	Liittymiskulma . . . . . _____
Tienpinnan/ajoradan leveys . . . . . _____/_____ m	Liittymäpaikka sijaitsee päätien: ☐ vas. ☐ oik.puolella ☐ sisäkaarteessa ☐ ulkokaarteessa ☐ suoralla osalla ☐ nousussa ☐ laskussa ☐ koverassa taitteessa ☐ kuperassa taitteessa ☐ vaakasuoralla osalla
Pöylyaste . . . . . ☐ kestop. ☐ ös ☐ sr	Liikennemäärä arv. (m-ajon/vrk) _____ _____% ha-, _____% ka+tr-, _____% ka+tp liikennettä
Sulkuviiva . . . . . ☐ oik ☐ vas ☐ ei ole	Näkyväisyys liittymästä päätien suuntaan: ☐ 6 m:n et. _____ m oik _____ m vas ☐ 10 " _____ " _____ " ☐ 15 " _____ " _____ " ☐ 25 " _____ " _____ " ☐ riittävä ☐ raivattava
Sivukaltevuus . . . . . ☐ kaksipuolinen _____ % ☐ yksipuolinen _____ %	Lähimmät samalla puolella tietä olevat yksityistieliittymät: _____ m _____ päin _____ m _____ päin
Liikennemäärä KVL (m-ajon/vrk) _____	
Nopeusrajoitus (km/h) . . . . . _____	
Näkyvyys yleisen tien suunnassa... _____ m ☐ < pysähtymisnäkemä ☐ = pysähtymisnäkemä ☐ > kohtaamisnäkemä	
Liittymäpaikka havaittavissa päätieltä: _____ m ennen liittymää tienumeroinn.suunn. _____ m ennen liittymää vastakk. suunnasta	
Liittymäpaikkaa lähinnä olevan yleisen tien liittymä _____ m _____ päin	
Päätieessä rumpu, jonka et. liitt. _____ m	
Päätieessä kaide, jonka et. liitt. _____ m	

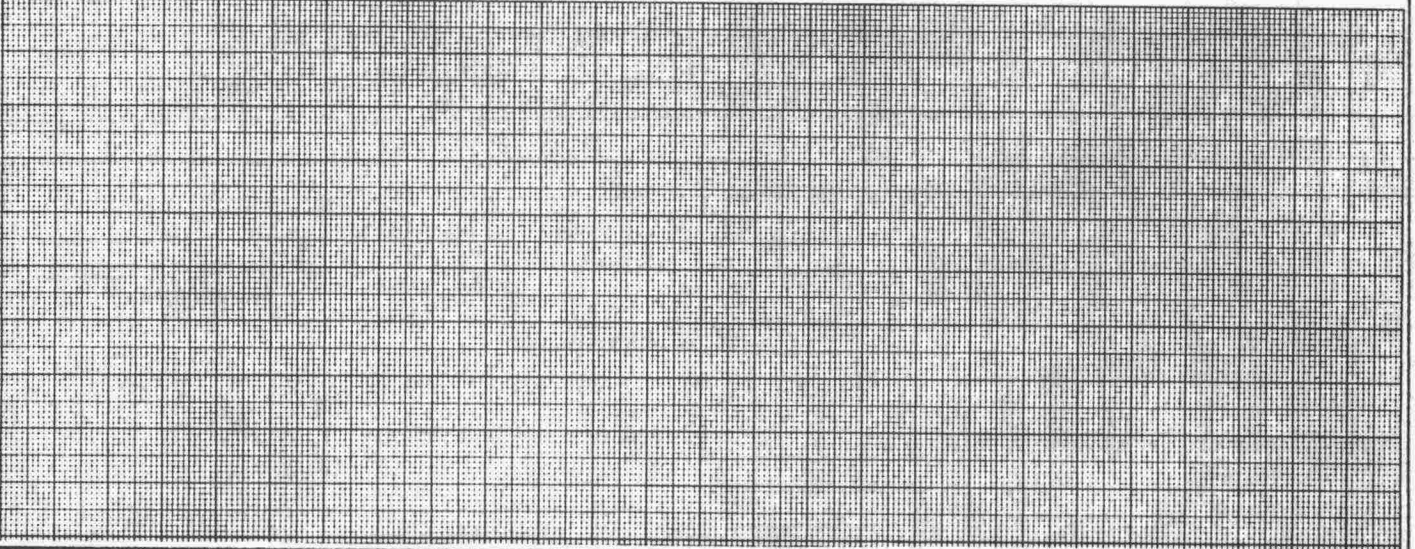
13. Liittymän käyttötarkoitus

☐ vain maa- ja metsätalousajoon ☐ asutokiinteistölle kulkuun ☐ lomakiinteistölle kulkuun ☐ vain jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle ☐	☐ liike- tai teollisuustontille, jolle sijoitetaan seuraavat toiminnot: ☐ kauppaliike ☐ huoltokorjaamo ☐ pankkiliike ☐ polttoain. jakelu ☐ postitoimipaikka ☐ teollisuushalli ☐ ☐
--	---

14. Lisätietoja (yleisen tien liittymä- tai parantamissuunnitelman pl.no, sitoumukset ym.):

15. Karttaluonnos liittymäpaikalta:

16. Maastotarkastus suoritettu:
_____ kuun _____ päivänä 19 ____

17. Tarkastuksen suorittaja:
_____

18. Lupahakemuksen ratkaisu

Piirikonttori:

- hyväksynyt   hylännyt   puoltanut
 lähettänyt TVH:n ratkaistavaksi
kirj. no _____
 antanut hakijalle lähemmät ohjeet
kirj. no _____

Tie- ja vesirakennushallitus:

- myöntänyt luvan
 evännyt luvan

19. Muutoshakemuksen johdosta annetut lausunnot:

20. Muun viranomaisen päätös

Lääninhallituksen päätös:

- myönteinen _____
 kielteinen _____

KHO:n päätös:

- myönteinen _____
 kielteinen _____

Tie- ja vesirakennuslaitos/.....piiri

...../.....19

Nro .....

Viite: Kirje nro.....

Asia: Liittymän kunnossapito

Kunta .....kylä .....

Tila ja tontti .....

Yleinen tie .....

Koska ...../.....19 pidetyssä tarkastuksessa on havaittu, ettei asiakohdassa tarkoitetun liittymän kunnossapidossa ole noudatettu siitä annettuja ohjeita, piiri kehottaa Teitä, viitaten yleisistä teistä annetun lain 52 §:n 3 momenttiin, viipymättä, viimeistään...../..... 19 mennessä suorittamaan tarvittavat kunnossapitotoimet annettujen ohjeiden mukaisesti tai muuten ne suoritetaan valtion toimesta Teidän kustannuksellanne.

ISBN 951-46-4711-4